

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Studijní program: N628 Ekonomika a management
Studijní obor: Strukturální politika EU a rozvoj venkova

KOMUNITÁRNÍ PROGRAMY EU V OBLASTI VZDĚLÁNÍ A KULTURY – MOŽNOST MEZINÁRODNÍHO PARTNERSTVÍ A SPOLUPRÁCE PRO SUBJEKTY V JIHOČESKÉM KRAJI

Vedoucí diplomové práce:
prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

Autor:
Lucie Bauerová

2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, v souladu s §47 b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, že souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích, 5.5.2010

.....
Lucie Bauerová

Poděkování

Dovolte mi touto cestou poděkovat doc. prof. Ing. Magdaleně Hrabánkové, CSc. za odborné vedení, cenné rady, ochotu a vstřícnost při vypracování předkládané diplomové práce.

Zároveň děkuji všem koordinátorům a konzultantům zastupujícím v práci popisované komunitární programy a koordinátorům projektů, jejichž výstupy či projektové záměry jsem měla k dispozici.

Obsah

1	Úvod.....	3
2	Instituce EU	5
3	Rozpočet EU	8
4	Programové pomoci EU pro ČR.....	9
4.1	Politika hospodářské a sociální soudržnosti	9
4.2	Mechanismus EHP a Norska	11
4.3	Podpory EU v oblasti zemědělství.....	12
4.4	Fond soudržnosti.....	12
4.5	Program švýcarsko-české spolupráce	13
5	Komunitární programy	14
5.1	Rozdíly mezi komunitárními programy a strukturálními fondy.....	14
5.2	Koneční příjemci finančních toků z komunitárních programů.....	16
5.3	Hospodaření s finančními prostředky Evropské unie při realizaci komunitárních programů.....	16
5.4	Komunitární programy s převažujícím centralizovaným řízením	17
5.4.1	Komunitární programy řízené nepřímo	17
5.4.1.1	Národní agentury	17
5.4.1.2	Právní zajištění.....	18
5.4.2	Komunitární programy řízené přímo	19
5.4.2.1	Právní zajištění.....	20
5.4.3	Sdílené řízení komunitárních programů	20
5.4.3.1	Právní zajištění.....	21
6	Oblast vzdělání a kultury	24
6.1	Cíle Společenství v oblasti vzdělání	24
6.2	Cíle Společenství v oblasti kultury	24
6.3	Cíle České republiky v oblasti vzdělání	25
6.4	Cíle České republiky v oblasti kultury	26
7	Cíl a metodika práce	28
8	Komunitární programy v oblasti vzdělání a kultury	30
8.1	Program celoživotního učení	30
8.1.1	Program Comenius	33
8.1.1.1	Cíle programu	34
8.1.1.2	Aktivita programu.....	34
8.1.2	Program Erasmus.....	37
8.1.2.1	Cíle programu	37
8.1.2.2	Aktivita programu.....	38
8.1.3	Program Leonardo da Vinci.....	39
8.1.3.1	Cíle programu	39
8.1.3.2	Aktivita programu.....	40
8.1.4	Program Grundtvig	41
8.1.4.1	Cíle programu	42
8.1.4.2	Aktivita programu.....	42
8.1.5	Průřezový program	43
8.1.5.1	Cíle programu	43

8.1.5.2	Aktivity programu.....	44
8.1.6	Program Jean Monnet	44
8.1.6.1	Cíle programu	45
8.1.6.2	Aktivity programu.....	45
8.2	Program Mládež v akci	45
8.2.1	Struktura programu	47
8.2.1.1	Akce 1 – Mládež pro Evropu	47
8.2.1.2	Akce 2 – Evropská dobrovolná služba	48
8.2.1.3	Akce 3 – Mládež ve světě	48
8.2.1.4	Akce 4 – Systémy na podporu mládeže.....	48
8.2.1.5	Akce 5 – Podpora evropské spolupráce v oblasti mládeže.....	49
8.2.2	Zapojení subjektů z Jihočeského kraje	49
8.3	Program Kultura	50
8.3.1	Oblasti programu	51
8.3.2	První oblast: podpora kulturních akcí.....	52
8.3.2.1	Projekty víceleté spolupráce (36 až 60 měsíců).....	52
8.3.2.2	Projekty spolupráce (až 24 měsíců).....	52
8.3.2.3	Literární překlady (až 24 měsíců).....	52
8.3.2.4	Projekty spolupráce se třetími zeměmi (až 24 měsíců)	53
8.3.3	Druhá oblast: podpora subjektů působících v oblasti kultury na evropské úrovni	53
8.3.4	Třetí oblast: podpora analytických prací, shromažďování a šíření informací a maximalizace účinku projektů v oblasti kulturní spolupráce	54
8.3.5	Zapojení subjektů z Jihočeského kraje	54
8.4	Program Evropa pro občany	55
8.4.1	Struktura programu	57
8.4.1.1	Akce 1 – Aktivní občané pro Evropu	57
8.4.1.2	Akce 2 – Aktivní občanská společnost v Evropě	58
8.4.1.3	Akce 3 – Společně pro Evropu	59
8.4.1.4	Akce 4 – Aktivní evropská paměť	59
8.4.2	Zapojení subjektů z Jihočeského kraje	60
9	Zhodnocení projektu	61
9.1	Žádost o grant	61
9.1.1	Struktura žádosti	62
9.2	Evropská přidaná hodnota projektu	67
10	Další projekty realizované subjekty z Jihočeského kraje	71
10.1	Hodina s evropskými pohádkami – Comenius	71
10.1.1	Evropská přidaná hodnota projektu	72
10.2	Smart Blond – Mládež v akci	73
10.2.1	Evropská přidaná hodnota projektu	74
10.3	Konference o partnerství měst – Evropa pro občany.....	74
10.3.1	Evropská přidaná hodnota projektu	75
11	Závěr práce	78
12	Seznam literatury	82

1 Úvod

Roku 2004 vstoupila Česká republika do Evropské unie (EU). Tímto krokem se otevřely dveře pro mnoho subjektů, které mohou využít finančních možností, jež jim členství v EU přináší.

Asi nejznámější možností, jak získat prostředky z Evropské unie pro realizaci svých projektů, představují pro subjekty v České republice strukturální fondy. Z těchto fondů se dají financovat menší projekty, projekty neinvestiční, ale především jsou z nich financovány velké projekty investiční. V tomto případě se jedná například o projekty v oblasti dopravy a životního prostředí. Výsledky těchto projektů bývají často patrné na první pohled, pokud se jedná například o novou čističku v obci nebo opravu cest a tvorbu nových infrastrukturních sítí. To je také jeden z možných důvodů, proč je tento způsob získání evropských finančních prostředků tak známý.

Strukturální fondy nejsou jedinou možností, jak získat prostředky pro svůj projektový záměr. Členství v Evropské unii přináší možnost zapojit se do projektů nadnárodního charakteru. Nejde jen o to získat prostředky pro rozvoj regionu a tím přispět k rozvoji celého Společenství, respektive ke snižování rozdílů mezi jednotlivými členskými státy, ale zejména získat prostředky pro možné projekty s účastí partnerů z ostatních členských zemí a tím například rozšířit zkušenosti zúčastněných subjektů. Příkladem takové možnosti jsou komunitární programy (KP) Evropské unie.

Právě tento způsob získání finančních prostředků bude předmětem předkládané práce. Jen popis všech těchto programů by přesáhl rozsah této práce, proto jsem si pro přiblížení komunitárních programů vybrala oblast vzdělání a kultury.

Pro přehlednost bude v počátečních kapitolách této práce popsána struktura institucí Evropské unie a přehled různých forem finanční pomoci plynoucí z EU do České republiky.

Cílem práce je představit komunitární programy, které mohou využít subjekty působící v oblasti kultury a vzdělání k realizaci svých projektů. Jedná se konkrétně o komunitární programy, které jsou v gesci Generálního ředitelství Evropské komise pro vzdělání a kulturu, tzn. programy Mládež v akci, Program celoživotního učení, Kultura a Evropa pro občany. Programy byly zřízeny k podpoře politik Společenství v daných

oblastech a jednou z nutných podmínek realizace projektů financovaných z těchto programů je mezinárodní partnerství – spojení subjektů z několika zemí pro naplnění cílů jednotlivých projektů. Projekty realizované v rámci výše zmíněných programů představují způsob, jak pokrýt například cestovní náklady při výměnných pobytech studentů, zastupitelstev obcí nebo jak financovat setkání partnerských měst v rámci zahraniční spolupráce. Často se jedná o projekty, které umožňují například výměnu zkušeností v oblasti kulturní tvorby, vzdělávacích metod a poznání jiného prostředí.

2 Instituce EU

Komunitární programy spadají pod Evropskou komisi a z tohoto důvodu bude v následujících kapitolách pro přehlednost stručně popsána činnost jednotlivých orgánů EU.

Evropská rada

Jedná se o vrcholný orgán EU s kompetencí pro všechny tři pilíře¹, který představuje pravidelná setkávání vrcholných představitelů členských zemí EU. Potřeba vzniku této instituce byla dána nutností řešit integrační proces probíhající napříč Evropou na nejvyšší úrovni. Podobu pravidelných summitů získala tato instituce až během 70. let minulého století. Teprve po přijetí Jednotného evropského aktu v roce 1986, kde je v článku 2 stanoveno složení Evropské rady, frekvence setkávání a vliv na prezentaci Společenství v zahraničí, byla tato instituce začleněna do primárního práva EU.

Rada EU

Tato instituce tvoří spolu s Evropským parlamentem a Komisí základní institucionální trojúhelník Společenství. Často bývá připodobňována parlamentní komoře, která zastupuje zájmy členských států a to proto, že často rozhoduje právě ve spolupráci s Evropským parlamentem. Jejím hlavním úkolem je přijímat rozhodnutí předkládaná Komisí a rozhodování v klíčových oblastech, jakými je například rozpočet nebo přijímání nových členů. Byla koncipována již ve Smlouvě o ESUO².

---

¹1. pilíř: „Dimenze Evropského společenství, zahrnující dohody zakotvené ve smlouvách o Evropském společenství, Evropském společenství uhlí a oceli a o Evropském společenství pro atomovou energii. Mimo jiné je zde zakotveno občanství Unie, politiky Společenství, hospodářská a měnová unie atd.“

2. pilíř: „Společná zahraniční a bezpečnostní politika, která je zakotvena v hlavě V Smlouvy o Evropské unii.“

3. pilíř: „Policejní a soudní spolupráce v trestních věcech, která je zakotvena v hlavě VI Smlouvy o Evropské unii.“

(http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_89_cs.htm, 8. 2. 2010)

² Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli, která byla podepsána roku 1951 v Paříži. Francie, Německo, Itálie a země Beneluxu se spojily ve společenství se společným cílem volného pohybu uhlí a oceli a volného přístupu ke zdrojům produkce.

(http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_ecsc_en.htm, 8. 2. 2010)

Evropský parlament

Evropský parlament, který byl původně institucí tvořenou delegáty parlamentů jednotlivých členských zemí, je nyní přímo volen obyvateli EU. V oblasti legislativní prošel Evropský parlament také výraznými změnami. Původně měl postavení konzultativního orgánu a postupně se jeho pravomoci rozšiřovaly (pravomoci rozpočtové, kontrolní, v legislativním procesu).

Poradní orgány Evropské unie

Pro účely této práce není třeba popisovat detailně všechny orgány, proto budou následujícím výčtem pouze vyjmenovány. Mezi poradní orgány EU patří:

- Hospodářský a sociální výbor;
- Výbor regionů.

K dalším orgánům, se kterými se můžeme setkat při zkoumání institucí EU, jsou:

- Účetní dvůr;
- Evropský soudní dvůr.

Komise

Úkoly této instituce jsou často připodobňovány k exekutivnímu orgánu Evropské unie a jsou stanoveny v primárním právu. V průběhu integračního procesu se postavení Komise pohybovalo mezi rolí „evropské vlády“ a funkcí administrativního servisu členských zemí. Tři základní rysy tohoto orgánu přispívají k prosazení vlastní koncepce řešení problémů a ke stabilitě tohoto orgánu v institucionálních vztazích ve Společenství. Jedná se o následující fakta:

- Komise je výhradní držitelkou legislativní iniciativy v prvním pilíři;
- Odborný potenciál Komise, spočívá ve skutečnosti, že díky své struktuře podřízených a odborně strukturovaných generálních ředitelství je tato instituce schopna postihnout řešený problém kompletně;
- Nestrannost. Výsledkem práce komisařů, kteří jsou delegováni jednotlivými zeměmi, jsou legislativní předlohy, jejichž úkolem je vést k rozvoji sektoru z perspektivy Společenství.

Složení Komise

Pro účely této práce bude v následujících řádcích detailněji popsán aparát Generálních ředitelství, které mají úzkou souvislost s komunitárními programy. Ostatní skladebné části komise budou pro přehlednost pouze vyjmenovány následujícím výčtem:

- Předseda Komise
- Členové Komise
- Úřady Komisařů
- Administrativní aparát Komise
  - Generální ředitelství (Directorate General - DG)

Problematika resortů, jimiž jsou jednotliví komisaři pověřeni, je na administrativní a technické úrovni ošetřena v tzv. Generálních ředitelstvích. Struktura této složky administrativního aparátu Komise představuje rozsáhlou část evropské administrativy. Generální ředitelství se dělí na tři až čtyři další ředitelství a ty následně na divize. Jejich uspořádání závisí na konkrétním sektoru a navzájem se od sebe liší jak velikostí, tak vnitřní organizací. Průměr osob zaměstnaných na jednom generálním ředitelství je asi 400, mezi největší patří generální ředitelství personální a administrativní a DG pro oblast výzkumu.
- Kontrola a odvolání Komise (Evropský parlament). [1]

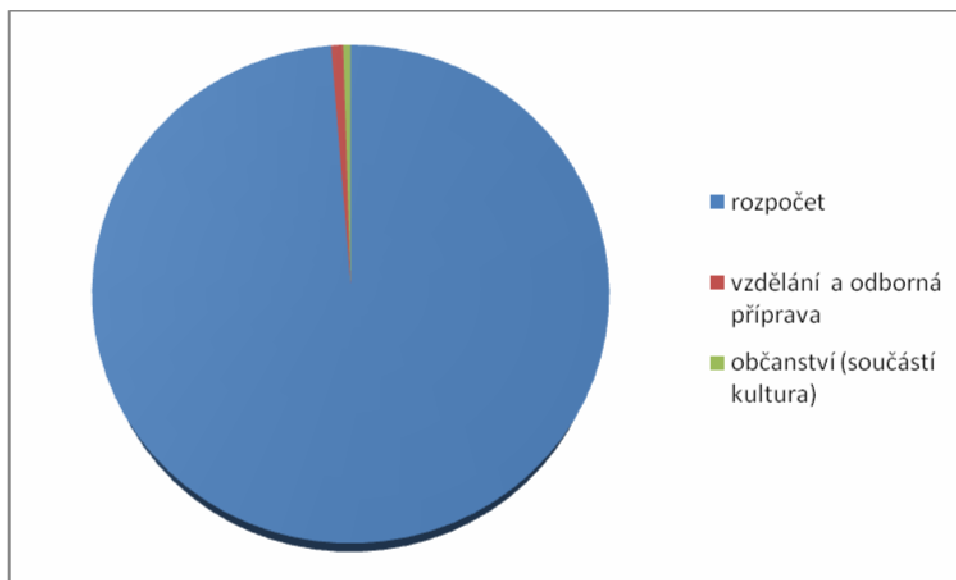
3 Rozpočet EU

Financování aktivit EU je umožněno prostřednictvím rozpočtu, který je společný a je tvořen příspěvky jednotlivých členských států, jejichž výše je odvislá od výkonnosti ekonomiky dané země, objemu vybraných cel a DPH v zemi. Každoroční rozpočet v EU je přibližně 120 mld. EUR ročně, které představují asi 1,045 % hrubého národního důchodu zemí EU.

Kolem 70 % z celkového rozpočtu tvoří výdajové položky na zemědělství a politiku hospodářské a sociální soudržnosti, necelá desetina pak směřuje na zvyšování konkurenceschopnosti EU. Zbývá část rozpočtu směřuje na financování institucí a ostatních vnitřních a vnějších politik EU. [2]

Výdaje na politiky EU tvoří dle rozpočtu na rok 2010 celkem 141,5 miliard EUR. Na oblast vzdělání a odborné přípravy je vyčleněno 1,1 mld. EUR a na oblast občanství, kam spadá i kultura, je to 0,7 mld. EUR. V obou případech došlo k nárůstu odhadovaných výdajů oproti roku 2009. [3]

Graf 1 : Rozpočet EU 2010

Zdroj: [3]

4 Programové pomoci EU pro ČR

Pokud se v dnešní době zmíníme o podpoře získané z finančních zdrojů Evropské Unie, většina si představí strukturální fondy, především pak nové silnice a opravené budovy s tabulí s logem EU.

Strukturální fondy však nejsou jedinou možností, jak získat prostředky pro realizaci projektů a tím výhody, které plynou z členství naší republiky v EU.

4.1 Politika hospodářské a sociální soudržnosti

Jednou z nejvýznamnějších politik EU je politika hospodářské a sociální soudržnosti, jejímž cílem je vyrovnaná hospodářská úroveň, nástroje řešení vysoké úrovně nezaměstnanosti, ochrana životního prostředí a ochrana infrastruktury. Finanční podpora směřující do členských zemí ze strukturálních fondů je cílena především na snižování rozdílů mezi ekonomickou úrovní všech členských států. Podíl finančních prostředků na tuto politiku se zvyšuje přibližně od 80. let minulého století a v současném programovacím období (2007-2013) dosahuje dokonce většího podílu než na společnou zemědělskou politiku.

Pro období 2007-2013 jsou stanoveny následující cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti:

Cíl – Konvergence,

Cíl – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost,

Cíl – Evropská územní spolupráce. [2]

Strukturální fondy

Cílem podpory ze strukturálních fondů, které jsou základním nástrojem politiky sociální a hospodářské soudržnosti, je zvýšení konkurenceschopnosti zaostávajících regionů, snižování rozdílů v rámci celé Evropské unie a také rozvoj územní spolupráce napříč členskými zeměmi. Z těchto fondů mohou být financovány jak investiční, tak neinvestiční projekty a žadateli mohou být obce, podnikatelské subjekty, neziskové

organizace, příspěvkové organizace a jiné subjekty. Pro současné programovací období jsou k dispozici dva strukturální fondy, a to Evropský fond regionálního rozvoje a Evropský sociální fond. [2]

Evropský fond regionálního rozvoje

„Činnost fondu je vymezena čl. 2 Nařízení č.1080/2006 jako příspěvek k financování pomoci zaměřené na posílení hospodářské a sociální soudržnosti tím, že vyrovnává zásadní regionální rozdíly podporou rozvoje a strukturálních změn regionálních ekonomik, včetně přeměny upadajících průmyslových oblastí a zaostávajících regionů, a podporou přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce.“ [4] str. 116/177

Pomoc ERDF je soustředěna na tématické priority, v rámci nichž jsou financovány jednotlivé druhy a opatření a to dle různého charakteru cílů.

„ERDF přispívá k financování produktivních investic, které přispívají k tvorbě a ochraně udržitelných pracovních míst, zejména prostřednictvím přímé podpory investic zvláště do malých a středních podniků, investic do infrastruktury, rozvoje vnitřního potenciálu opatřeními, která podporují regionální a místní rozvoj. Tato opatření zahrnují poskytování podpory a služeb podnikům, zejména malým a středním, vytváření a rozvoj nástrojů financování, jako jsou fondy rizikového kapitálu, úvěrové a záruční fondy a fondy pro místní rozvoj, úrokové dotace, vytváření sítí, spolupráci a výměnu zkušeností mezi regiony, městy a důležitými sociálními a hospodářskými činiteli a činiteli působícími v oblasti životního prostředí; technické pomoci uvedené v člancích 45 a 46 nařízení (ES) č. 1083/2006.“ [5] str. 3

Evropský sociální fond (ESF)

V Současném programovém období reaguje ESF především na rozšíření EU o 12 nových členských zemí, stárnutí populace a pokračující proces globalizace. Stejně jako ERDF přispívá ke splnění cílů Společenství a to především Cíle – Konvergence, kde podporuje růst zaměstnanosti.

Úkoly fondu, dané Nařízením Rady (ES) č.1083/2006, jsou:

- Zvyšování přizpůsobivosti pracovníků a společností, podniků a podnikatelů,
- Zlepšování přístupu k zaměstnání a zajištění udržitelnosti,

- Zlepšení sociálního začlenění znevýhodněných osob,
- Posílení lidského kapitálu. [4]

4.2 Mechanismus EHP a Norska

Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru a Norska umožňuje poskytovat subjektům v České republice granty na investiční rozvojové projekty v prioritních oblastech, ke kterým můžeme zařadit například ochranu životního prostředí, kulturního dědictví nebo podporu soudnictví a znamená tak alternativu pro subjekty, které nedosáhnou na podporu ze strukturálních fondů.

Česká republika podepsala v souladu s usnesením vlády České republiky č. 1011 z 13. října 2003 dohodu o účasti České republiky, Estonské republiky, Kyprské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky v Evropském hospodářském prostoru, v rámci níž byl zaveden i nový finanční mechanismus. Prostřednictvím tohoto budou státy ESVO (Islandská republika, Lichtenštejnské knížectví a Norské království) v letech 2004-2009 přispívat zemím přistupujícím do EHP na projekty v rozšířeném vnitřním trhu a Norsko bude navíc přispívat i pomocí zvláštního norského finančního nástroje (Norsk finansieringsordning).

Rozpočtové období je pětileté a prioritní oblasti toho minulého (2004-2009), byly následující:

- Uchovávání evropského kulturního dědictví Ochrana a obnova nemovitého kulturního dědictví;
- Ochrana životního prostředí;
- Rozvoj lidských zdrojů;
- Zdravotnictví a péče o dítě;
- Podpora udržitelného rozvoje;
- Vědecký výzkum a vývoj.

Kromě 6 prioritních oblastí Finančního Mechanismu EHP, které jsou identické pro Finanční Mechanismus Norska, má tento FM Norska ještě další dvě priority:

- Implementace Schengenského acquis, posilování justice;
- Technická pomoc. [6]

4.3 Podpory EU v oblasti zemědělství

V programovacím období 2007-2013 fungují v České republice celkem tři hlavní zdroje financování zemědělské a venkovské politiky. Jedná se o Evropský zemědělský garanční fond, Evropský rybářský fond a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD), jenž je nejdůležitějším finančním nástrojem podpory venkova pro všechny členské státy EU v současném programovacím období. Oproti předchozímu rozpočtovému období je rozdíl v tom, že EAFRD není součástí strukturálních fondů.

Nová struktura nově koncipovaných fondů odráží reformu Společné zemědělské politiky Evropské unie. [2]

Minimální povinné priority pro členské státy jsou stanoveny rozhodnutím Rady o strategických pokynech Společenství pro rozvoj venkova a nad rámec těchto, mohou být členskými zeměmi zvoleny priority další, které musí být v souladu s cíli EAFRD dle Nařízení Rady 1698/2004. Priority představují součást čtyř tematických os:

- Osa I: Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví;
- Osa II: Zlepšování životního prostředí přírody a krajiny;
- Osa III: Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova;
- Osa IV: LEADER. [7]

4.4 Fond soudržnosti

Na rozdíl od strukturálních fondů, jejichž součástí Fond soudržnosti není, je tento určen na rozvoj „chudších států“ (HND měřený paritou kupní síly nepřekročí 90 % průměru Evropské unie), nikoli regionů. Nařízením Rady (ES) č. 1084/2006 ze dne 11. července 2006 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1164/94 a to pro účely přispívání k posilování hospodářské a sociální soudržnosti Společenství v zájmu udržitelného

rozvoje je dáno, že pomoc z tohoto fondu je poskytována každému členskému státu, s přihlédnutím ke zvláštním potřebám každého z nich z hlediska infrastruktury a investic, v následujících oblastech:

- Transevropské dopravní sítě;
- „Životní prostředí (v rámci priorit pro politiku Společenství na ochranu životního prostředí podle politiky a akčního plánu na ochranu životního prostředí“. [8] str. 2

4.5 Program švýcarsko-české spolupráce

Program švýcarsko-české spolupráce doplňuje programové pomoci České republiky a zaměřuje se především na projekty, které nejsou nebo jsou jen částečně kryty z jiných finančních zdrojů. Program přispívá ke snížení hospodářských a sociálních rozdílů mezi Českou republikou a vyspělejšími zeměmi Evropské unie. Již v roce 2007 byla podepsána rámcová dohoda mezi Vládou ČR a Švýcarskou federální radou o realizaci programu.

Příspěvky programu budou použity na financování projektů a mohou mít jednu z těchto forem:

- Finanční pomoc zahrnující granty, čerpání finančních úvěrů, systémy záruk, podíly na majetku, půjčky a technickou asistenci;
- Blokované granty;
- Fond na přípravu projektů;
- Fond technické asistence;
- Fond na stipendia. [9]

5 Komunitární programy

Jedná se o víceleté programy, které podporují integraci a implementaci komunitární politiky a jsou iniciovány Evropskou komisí nebo jiným orgánem EU. Jejich základem je evropská spolupráce, která je obvykle vyžadována z členských, případně i z přidružených zemí a právě tato podmínka je odlišuje od ostatních programů a dotačních titulů. Další odlišnou charakteristikou je jejich vyhlášení orgány Evropské komise, například generálními ředitelstvími a také to, že právě tyto orgány programy posuzují, s čímž souvisí fakt, že jejich předkládání je často vyžadováno v angličtině, což může znamenat určitou překážku pro potenciální žadatele.

V červenci 1997 byl vydán dokument Agenda 2000, který navrhla Evropská komise a na základě kterého byly zpřístupňovány komunitární programy jednotlivým kandidátským zemím, aniž by se čekalo na samotné přijetí. V této souvislosti programy sloužily jako příprava na vstup a jejich prostřednictvím se mohly země seznámit s politikami EU. Samotná účast na programech byla založena na Evropských dohodách. [2]

5.1 Rozdíly mezi komunitárními programy a strukturálními fondy

Základní charakteristiky komunitárních programů budou v této práci demonstrovány pomocí jejich srovnání se strukturálními fondy, které jsou běžně spojovány s dotacemi, které plynou do České republiky z Evropské unie.

O některých odlišných charakteristikách bylo již pojednáno v předcházející kapitole. Další odlišností je například to, že prostředky z komunitárních programů jsou poskytovány k realizaci pouze neinvestičních projektů.

Podstatným odlišujícím znakem je způsob přidělování prostředků z komunitárních programů. Alokace je na rozdíl od strukturálních fondů stanovena pro jednotlivý program a nikoli pro členský stát. V rámci jednoho programu pak mohou získat prostředky subjekty z celé EU a dle podmínek programu i subjekty ze zemí kandidátských nebo zemí Evropského hospodářského prostoru.

Vzhledem k tomu, že jsou tyto programy velmi často administrovány Evropskou komisí, je nutné žádosti předkládat v angličtině. Existují výjimky, kdy Evropská komise deleguje pravomoci na národní agentury. O rozdělení dotací pro jednotlivé projekty pak rozhodují tyto agentury.

Odlíšnost od strukturálních fondů reprezentuje i skutečnost, že nutnou podmínkou pro získání podpory z většiny komunitárních programů, je vytvoření mezinárodního partnerství a následná realizace mezinárodní spolupráce v rámci samotného projektu. Partnerství je často jednou z hlavních podmínek pro možnost získání dotace. Vzhledem k tomu, že na webových stránkách většiny programů jsou uvedeny databáze partnerů z jednotlivých zemí EU, není nedostatek partnerů v zahraničí takovou překážkou. Dalším podstatným principem komunitárních programů je tzv. evropská přidaná hodnota, kterou by měl projekt financovaný z těchto programů přinášet. V podstatě je třeba dokázat, že projekt nemůže být úspěšně realizován na lokální úrovni, ale k jeho realizaci je zapotřebí mezinárodní spolupráce. [10]

Pro přehlednost jsou rozdíly uvedeny v následující tabulce.

Tab. 1: **Rozdíly SF a KP**

	Strukturální fondy	Komunitární programy
Podpis smlouvy	Česká republika	Brusel/Lucemburk
Partnerství v rámci projektu	Národní	Evropské
Místo hodnocení	Česká republika	Brusel/Lucemburk
Dopady výsledků projektu	Regionální	Celoevropské
Právní rámec smlouvy	Česká republika	Brusel/Lucemburk
Poslání	Podpora hospodářské a sociální soudržnosti	Podpora oblastí specifických a přímo souvisejících s politikami Společenství
Podpora projektů	Ministerstva a Regionální rady soudržnosti	Generální ředitelství Evropské komise
Oblasti podpory	Infrastruktura, lidské zdroje, cestovní ruch aj.	Věda a výzkum, kultura, vzdělání aj.
Hodnotitelé	Národní	Nadnárodní

Zdroj: [10], 7. 2, 2010

Pokud porovnáme komunitární programy se strukturálními fondy z hlediska stavu jejich čerpání, pak je patrné, že stav využívání KP je nízký – na současné rozpočtové období představuje rozpočet komunitárních programů asi 45 % rozpočtu strukturálních fondů (celková alokace finančních prostředků pro financování ze strukturálních fondů je v ČR 801,7 mld. Kč, již byly podány žádosti za 806,5 mld. Kč – stav k 3. 3. 2010, viz www.strukturalni-fondy.cz). Důvodem je, mimo charakteristik zmíněných výše, také nízká informovanost potencionálních žadatelů. Vzhledem k faktu, že neexistuje jeden informační zdroj, kde by se nacházely charakteristiky všech komunitárních programů, je vyhledávání informací pro potencionální žadatele obtížnější, než například právě v případě strukturálních fondů. Potřebné informace získá zájemce na webových stránkách generálních ředitelství nebo národních agentur v ČR. [2]

5.2 Koneční příjemci finančních toků z komunitárních programů

Využití finančních zdrojů komunitárních programů je do určité míry odvislé od iniciativy a schopnosti konečných příjemců, kterými mohou být veřejné i soukromé subjekty a to jak z členských, tak nečlenských států EU. Jedná se například o ústřední orgány státní správy, místní a regionální orgány, sociální partnery, neziskové organizace, univerzity, výzkumné instituce, národní statistické úřady nebo média. [11]

5.3 Hospodaření s finančními prostředky Evropské unie při realizaci komunitárních programů

Komunitární programy můžeme rozdělit do skupin podle způsobu jejich realizace, které vyplývají především ze zásad stanovených v člancích 48 - 56 nařízení Rady č. 1605/2002, o finančním nařízení platném na všeobecný rozpočet Evropských společenství a článků 35-41 nařízení Komise č. 2342/2002, kterým se stanovují podrobná pravidla pro realizaci finančního nařízení. Právní předpisy Evropských společenství a České republiky, které souvisejí s problematikou komunitárních programů, jsou vyjmenovány v příloze 1 této práce.

Vzhledem k značné různorodosti jednotlivých programů lze způsob řízení jednoznačně určit jen na úrovni jednotlivých opatření v rámci každého programu. Na základě převažujícího způsobu řízení jednotlivých opatření mohou být programy rozděleny na programy s převažujícím nepřímým řízením, programy s převažujícím sdíleným řízením a programy s převažujícím přímým řízením. [12]

5.4 Komunitární programy s převažujícím centralizovaným řízením

Tato skupina programů se může ještě dále dělit na programy řízené „přímo“ a „nepřímo“, tedy programy řízené přímo Evropskou komisí, resp. jejím příslušným útvarem a programy řízené prostřednictvím subjektu určeného Evropskou komisí. [13]

5.4.1 Komunitární programy řízené nepřímo

Je možné vymezit tři způsoby nepřímého řízení (dle čl. 54 nařízení Rady č. 1605/2002, o finančním nařízení platném na všeobecný rozpočet Evropských společenství), které jsou patrné z následujícího výčtu:

- Řízení prostřednictvím tzv. výkonných agentur, řídících se právem Společenství;
- Řízení prostřednictvím Společenstvím založených subjektů;
- Řízení prostřednictvím vnitrostátních subjektů veřejného nebo soukromého práva vykonávající činnosti ve veřejném zájmu, subjekty národní.

Dělení popsané výše je významné především z pohledu Evropské komise, neboť je z něj patrné, na které druhy subjektů může tato delegovat své pravomoci. Z pohledu členského státu není příliš velký rozdíl, zda program implementuje přímo Evropská komise nebo výkonná (národní) agentura. [12]

5.4.1.1 Národní agentury

Jedním z požadavků, které jsou ze strany evropské legislativy kladeny na národní subjekty, je například poskytnutí finančních záruk v dostatečné výši. Dále sem patří

také dostatečná kontrola implementace akcí financovaných ze společného rozpočtu nebo prevence nesrovnalostí a podvodů.

Rozsah pravomocí delegovaných na národní subjekty není ve všech případech stejný. Některé zprostředkující subjekty plní pouze roli informační, nikoli řídicí. V takovém případě se jedná, i v případě přítomnosti zprostředkujícího subjektu, o komunitární programy řízené přímo Evropskou komisí.

Programy řízené nepřímo jsou takové, na které je delegována i část řídicích funkcí.

Pro gestora³ programu jsou pravidla upraveny v tzv. Pravidlech Evropské komise pro příslušný program. Z legislativy vyplývá pro členský stát povinnost, stanovit subjekt, který bude plnit úlohu Národní agentury. Další povinnosti stanoví předpisy národní, u nepřímého řízení především usnesení Vlády č. 242/2003 o Obecných zásadách pro hospodaření s finančními prostředky EU při realizaci komunitárních programů. Pokud by Národní agentury nebyla schopna plnit své závazky nebo by došlo například k zjištění podvodného jednání, pak by odpovědnost za zbytek prostředků nesl členský stát, v případě České republiky tyto povinnosti přecházejí dále na ministerstvo, v jehož gesci se daný komunitární program nachází a to musí dále plnit případné závazky vůči Komisi. Krok určený Národní agenturou je krokem velmi významným, s ohledem na možnosti zajištění dostatečné kontroly hospodaření těchto subjektů s prostředky z rozpočtu Společenství. Na tyto komunitární programy se nevztahují žádné povinnosti týkající se rozpočtování, protože prostředky Evropské komise neplynou přes státní rozpočet. [12]

5.4.1.2 Právní zajištění

Právní akt – zakládá komunitární program

Jakékoli rozhodnutí či nařízení, které zakládá určitý komunitární program, stanoví zároveň povinnosti členského státu a Evropské komise (dohled, hodnocení, kontrola implementace delegovaných funkcí) ve vztahu k Národním agenturám a obecně

---

³ „Gestorem se zde rozumí vláda, ministerstvo, nebo jiný ústřední orgán státní správy, do jehož působnosti spadá daná oblast dle zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Přidělení gescí k jednotlivým právním předpisům ES upravující KoP, či k návrhům legislativních aktů ke zřízení KoP, zajišťuje Úřad vlády ČR.“ (http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/eu_komunitarni_programy_28692.html, 10. 2. 2010)

principy pro implementaci programu. Národní subjekty jsou povinny zajišťovat například transparentnost operací, účetní opatření, efektivní systém vnitřní kontroly řízení operací.

Provozní dohoda – mezi Evropskou komisí a Národní agenturou

Dohoda blíže specifikuje výši příspěvku agentury, roční a víceletý pracovní plán a blíže určuje roli a činnosti Národní agentury.

Dohoda upravující přenesení pravomocí (decentralizaci) na národní orgán

Tato dohoda je zaměřena na řízení prostředků, které jsou určeny přímo pro projekt. [12]

5.4.2 Komunitární programy řízené přímo

V takovém případě nese plnou odpovědnost za implementaci programu, za výběr projektů, financování řízení, monitorování a hodnocení programu Evropská komise. Komunitární programy jsou v tomto případě financovány přímo z rozpočtu Evropské unie a většinou jsou prostředky převáděny přímo konečnému příjemci. Kolik prostředků Česká republika získá, závisí na tom, jak kvalitní projekty jsou českými subjekty předkládány. Příspěvek je poskytován na základě smlouvy (nebo jiných právních aktů) mezi Evropskou komisí a konečným příjemcem. Pro potřeby sledování finančních toků, které do České republiky plynou, je nutné konečné příjemce rozdělit na organizační složky státu a ostatní případy. V prvním případě musí být prostředky určené na tento program kryty z rozpočtu (v příjmech i výdajích) dané kapitoly. V ostatních případech zůstává prvotním zdrojem informací Evropská komise, respektive generální ředitelství. U těchto programů nevzniká povinnost informovat Ministerstvo financí o výši čerpání. Existuje také zvláštní případ komunitárních programů, u kterých nedochází k čerpání financí. Takové programy se zaměřují na předávání informací, organizaci školení, výměnu zkušeností jiné aktivity, které jsou financovány ze společného rozpočtu Evropské unie, ovšem neplynou zde finance do jednotlivých členských států. [12]

dohlédnout na soulad programu s ostatními politikami Společenství. Nezbytnou částí tohoto druhu odpovědnosti je dále provádění finančního monitorování a hodnocení projektu.

Pro zajištění určitého programu musí členský stát ustavit Odpovědný orgán, který bude povinen rozpočtovat o daném programu a informovat každoročně Ministerstvo financí České republiky. Pokud Odpovědným orgánem není gesční ministerstvo, pak Ministerstvo financí informuje určený gestor programu. Na komunitární programy s tímto typem řízení stanovuje Evropská komise národní alokace a to zvláště na každý program a na každý rok. Alokace je tvořena částkou fixní a variabilní. [12]

5.4.3.1 Právní zajištění

Vztah Evropská komise – členský stát

Tento vztah je zajištěn následujícími typy právních aktů:

- „Rozhodnutí zakládající příslušný program, které stanoví obecné principy programu“;
- „Rozhodnutí Evropské komise o národním víceletém programu, v němž jsou zakotveny cíle programu, strategie navržená členským státem, priority a cíle, finanční plán, informace týkající se implementace programu, určení zodpovědnosti, popis implementačního a kontrolního systému“;
- „Rozhodnutí Evropské komise o spolufinancování, vydané Evropskou komisí po předložení návrhu ročního pracovního programu od členského státu, který zahrnuje obecná pravidla pro výběr projektů, pravomoci Odpovědného orgánu, návrh rozdělení finančních prostředků na jednotlivé činnosti, národní alokaci a dobu způsobilosti výdajů.“ [12] str. 7

Vztah členský stát – konečný příjemce

Určujícím zákonem je z hlediska vhodného právního zajištění klíčový zákon 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů. Tento stanovuje, že jedinou formou, kterou budou stanoveny veškeré povinnosti příjemce, je rozhodnutí Odpovědného orgánu. V případě, že jsou finanční prostředky poskytovány organizační

složce státu, není rozhodnutí vydáváno a prostředky jsou poskytovány prostřednictvím rozpočtu přímo. [12]

Na závěr této kapitoly je znázorněna tabulka s přehledem komunitárních programů pro rozpočtové období 2007-2013 s označení převažujícího typu řízení každého programu.

Tab. 2: Komunitární programy 2007-2013

Název rámcového programu	Název jednotlivého programu	Gestor	Převažující typ řízení		
			přímé	nepřímé	sdílené
7. rámcový program pro vývoj a výzkum	7. rámcový program Společenství; 7. rámcový program Euratomu	MŠMT	X		
Celoživotní učení	Comenius; Erasmus; Leonardo; Grundtvig; Jean Monet; Průřezový	MŠMT		X	
Mládež v akci		MŠMT		X	
Kultura 2007		MK	X		
Media 2007		MK	X		
Solidarita a řízení migračních toků	Evropský fond pro uprchlíky; Fond pro vnější hranice; Evropský fond pro integraci příslušníků třetích států; Evropský návratový fond	MV			X
Bezpečnost a ochrana svobod	Prevence, připravenost a řízení následků terorismu; Prevence a boj proti zločinu	MV	X		
TEN		MF	X		
Marco Polo II		MD	X		

Galileo		MD	X		
CIP (Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace)	Podnikání a inovace; Program na podporu politiky ICT; Inteligentní energie pro Evropu	MPO	X		
Customes a Fiscalis	Customes 2013; Fiscalis 2013	MF	X		
Progress		MPSV	X		
LIFE+		MŽP	X		
Základní práva a spravedlnost	Daphne; Základní práva a občanství; Trestní spravedlnost; Občanská spravedlnost	MSP	X		
Zdraví a ochrana spotřebitele		MZ	X		
Nástroj rychlé reakce a připravenosti na významná nebezpečí			X		

Zdroj: [12]

6 Oblast vzdělání a kultury

6.1 Cíle Společenství v oblasti vzdělání

Prispívat k rozvoji kvalitního všeobecného vzdělávání a provádět politiku odborného vzdělávání - to jsou úkoly Společenství v této oblasti. Společenství bere na vědomí, že oblast vzdělání je plně v kompetenci členských států, podporuje však a pokud je to zapotřebí, tak také koordinuje vzájemnou spolupráci zemí v této oblasti. Jedná se o koordinační povahu pravomoci Společenství v této oblasti, důraz je kladen na principy subsidiarity⁴ a proporcionality⁵.

6.2 Cíle Společenství v oblasti kultury

Úkolem Společenství v této oblasti je přispívat k rozvoji kultur členských zemí a také k zdůraznění vědomí společného kulturního dědictví.

V oblastech

- zlepšení znalostí a šíření kultury a informací o dějinách evropských národů a
- ochrana kulturního dědictví evropského významu, podpora umělecké a literární tvorby, včetně audiovizuální oblasti

má spolupráce mezi členskými státy navíc komplementární, doplňkovou funkci. Na sledování kulturní dimenze je kladen důraz i v ostatních politikách Společenství. [14]

---

⁴ „Princip subsidiarity má zajistit, aby všechna opatření byla přijímána co nejbližší občanům, tedy na nejnižším stupni správy, který umožňuje jejich realizaci nebo výkon. Jinými slovy, Unie nepřijme opatření (s výjimkou oblastí spadajících do její výlučné pravomoci), pokud je efektivnější učinit toto opatření na národní, regionální nebo lokální úrovni. Princip subsidiarity je úzce svázán s principy proporcionality a nezbytnosti, které vyžadují, aby aktivity Unie nepřekročily rámec opatření nutných k realizaci cílů Smlouvy.

Zasedání Evropské rady v Edinburghu v prosinci 1992 definovalo základní principy subsidiarity a přijalo směrnice k interpretaci článku 5 (dřívější článek 3b), který zakotvuje princip subsidiarity do Smlouvy o Evropské unii. Závěry zasedání byly shrnuty v deklaraci, která je dosud „základním kamenem“ principu subsidiarity.“
(http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_166_cs.htm, 12. 2. 2010)

⁵ „Princip proporcionality se uplatňuje vedle principu subsidiarity při vymezování pravomoci ES, která není výlučná. Činnost Společenství nemá překročit rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů Smlouvy ES (čl. 5 této smlouvy). Přijetí opatření, které je sice nezbytné, avšak nikoli pro dosažení cílů Smlouvy, tak nespadá do pravomoci ES a náleží členským státům.“

(http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=156&typ=r&levelid=EU_215.HTM, 12. 2. 2010)

6.3 Cíle České republiky v oblasti vzdělání

„V souladu s Všeobecnou deklarací a mezinárodními pakty o lidských právech, Evropskou chartou lidských práv, Úmluvou o právech dítěte, Ústavou České republiky a Listinou základních práv a svobod se Česká republika ztotožňuje s pojetím, které považuje vzdělání za jedno ze základních lidských práv poskytovaných všem lidským bytostem bez rozdílu a vyhláší je za nezcizitelnou a univerzální lidskou hodnotu.“
[15] str. 14

Výše uvedené je východiskem pro odvozování cílů vzdělávání v České republice, které musí být odvozovány jak z individuálních, tak společenských potřeb. Vzdělání by mělo představovat cestu k osvojení si sociálních, duchovních, morálních a estetických dovedností a hodnot. Mělo by představovat cestu k nalezení vztahu k dalším lidem, k rozvoji emocionálních a volních vlastností a také k schopnosti uplatnit se na trhu práce, který je v dnešní době charakterizován měnícími se podmínkami zaměstnanosti. Na tuto oblast nelze pohlížet pouze jako na rozvoj rozumových schopností. V dnešní době je zaměřena na rozvoj osobního rozvoje a další aspekty související se začleněním do života společnosti. Cíle vzdělání jsou stanoveny takto:

- Rozvoj lidské individuality;
- Zprostředkování historicky vzniklé kultury společnosti;
- Výchova k ochraně životního prostředí ve smyslu zajištění udržitelného rozvoje společnosti;
- Posilování soudržnosti společnosti, především zajištěním rovného přístupu ke vzdělání a výchovy k lidským právům a multikulturnímu prostředí;
- Podpora demokracie a občanské společnosti;
- Výchova k partnerství, spolupráci a solidaritě v evropské i globalizující se společnosti;
- Zvyšování konkurenceschopnosti ekonomiky a prosperity společnosti;
- Zvyšování zaměstnatelnosti. [15]

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2007 byl zpracován na základě §9-11 a §185 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním,

základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, zjednodušeně řečeno dle školského zákona. Z hlediska Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy je právě tento dokument jedním z klíčových nástrojů udávající formu vzdělávací soustavy. V dlouhodobém záměru jsou zakotveny záměry, cíle a kritéria vzdělávací politiky, která je doprovázena podporou v rozvojových programech a to jak po stránce metodické, tak po stránce finanční. V roce 2007 byly stanoveny následující strategické směry:

- „Rovnost příležitostí ke vzdělání“;
- „Kutikulární reforma, jako nástroj k modernizaci vzdělávání s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí“;
- „Podpora cizích jazyků, komunikačních a informačních technologií“;
- „Tvorba a zavádění systémů kvality, metod hodnocení a vlastního systému hodnocení školských zařízení a škol“;
- „Zvyšování profesionality a zlepšování pracovních podmínek pedagogických pracovníků“;
- „Podpora dalšího vzdělávání.“ [16] str. 4

Rozvoj směrů strategie je provázán s možností spolufinancování Evropské unie. [16]

6.4 Cíle České republiky v oblasti kultury

Úkolem státu v oblasti kultury je podílet se na vzniku optimálních vazeb mezi kulturou a ostatními oblastmi společnosti, čímž by byl obohacen život občanů, kreativní schopnosti v oblasti hospodářství, výzkumu a vzdělání. V oblasti kulturního rozvoje by také neměla chybět motivace k dárcovství a poskytování dostatečných zdrojů vedoucí k posílení konkurenceschopnosti státu. Základními principy v kulturní politice České republiky, které vyjadřují podstatné body kulturní vize, jsou následující:

- „Kultura je sektorem, který může v příštích letech sehrát zásadní roli v rozvoji české společnosti a o který lze do značné míry opřít ekonomický, environmentální i sociální rozvoj státu“;

- „České země mohou díky geografické poloze i tradici pozitivně využít kontaktu evropských i globálních kulturních vlivů“;
- „Prostor pro kulturní tvorbu a využití kulturních hodnot vytvořených v minulosti musí zůstat otevřený a přístupný“;
- „Úkolem státu, krajů a obcí a jejich institucí není pouze podporovat kulturu jako takovou, ale propojit ji s jinými oblastmi společnosti, zejména zpřístupnit její hodnoty – kulturní dědictví stejně jako svobodu a kreativitu vlastní kulturní tvorbě – využití v ostatních oblastech lidských aktivit.“ [17] str. 13

Díky jasnému formulování vize bylo možné vytyčit hlavní cíle státní kulturní politiky, které jednak splňují podmínky konzistentnosti a dostatečné svébytnosti vůči ostatním cílům a jsou schopny pokrýt požadované kulturní dimenze.

Přehled jednotlivých cílů je představen následujícím výčtem:

- Ekonomická a společenská dimenze, tedy využití přínosů umění a kulturního dědictví a s nimi spojené kreativity pro zvýšení konkurenceschopnosti ostatních oborů a činností;
  - Dimenze občanská, rozvoj společnosti a to zvýrazněním role kultury v individuálním profesním a osobnostním růstu občanů, zejména pro rozvoj tvořivosti, kultivaci demokratických hodnot a individuálních postojů a pro posilování odpovědnosti za zděděné i vytvářené hodnoty;
  - Role státu, krajů a obcí při podporování zachovalosti a tvorby kulturních hodnot, pod čímž si lze představit poskytování přímé i nepřímé podpory uchování existujících kulturních hodnot a nakládání s nimi, stejně jako tvorbě nových hodnot;
  - Role státu při tvorbě pravidel, vytváření transparentního a nediskriminačního prostředí pro kulturní aktivity a jejich podporu z úrovně státní, krajské a obecní.
- [17]

7 Cíl a metodika práce

Cílem předkládané diplomové práce je představit komunitární programy Evropské unie pro oblasti vzdělání a kultury, které umožňují zúčastněným subjektům zapojit se i do projektů, které například vyžadují účast zahraničního partnera. Dalším z cílů práce je přiblížit proces přípravy projektu na příkladu úspěšně realizovaného projektu subjektem z Jihočeského kraje.

Vzhledem k tomu, že komunitární programy spadají přímo pod Evropskou komisi, jsou v úvodu práce popsány činnosti institucí Evropské unie, aby si čtenář mohl udělat představu o tom, co má jednotlivý orgán EU na starosti.

V další kapitole jsou popsány možnosti získání prostředků z Evropské unie, tedy strukturální fondy, Program švýcarsko-české spolupráce, komunitární programy a další. To vše s pomocí příslušné literatury a internetových zdrojů. Tato práce blíže specifikuje komunitární programy, proto je jejich rozdělení věnována část teoretické kapitoly práce. Práce dále popisuje základní směry a cíle politiky v oblasti kultury a vzdělání a to jak ze strany České republiky, tak ze strany Evropské unie.

V druhé části práce jsou popsány konkrétní komunitární programy Evropské unie pro oblast vzdělávání a kultury a také konkrétní projekt realizovaný z komunitárních programů v Jihočeském kraji a stručně uvedeny další příklady projektů v tomto regionu. Cílem této části práce, je na konkrétních příkladech poukázat na přidanou hodnotu projektů realizovaných v rámci komunitárních programů a přiblížit je tak subjektům, které by mohly možnosti takového způsobu financování z evropských prostředků využít.

V této části je detailně popsána žádost o grant k projektu, který byl realizován subjektem z Jihočeského kraje a jehož žádost o grant byla úspěšná a daná organizace tak mohla realizovat svůj záměr. Jedná se o projekt v rámci programu Mládež v akci, jehož hlavním koordinátorem bylo Centrum pro pomoc dětem a mládeži z Českého Krumlova (dále CPDM). Cílem této analytické části je předat základní přehled a informace o struktuře žádosti a také o dopadech a průběhu realizace projektu.

Na závěr práce je uvedeno několik příkladů projektů, realizovaných v rámci komunitárních programů pro vzdělání a kulturu, kterých se účastní subjekty působící

v Jihočeském kraji a mohou tak využít možnosti mezinárodního partnerství k výměně zkušeností a finančních prostředků k realizaci svých projektových záměrů.

Úplný závěr práce pak obsahuje několik doporučení, která byla sestavena na základě analýzy dosavadního stavu čerpání prostředků komunitárních programů v regionu. Stav čerpání je uveden u každého z programů, u kterého bylo možné informace získat, respektive byly poskytnuty.

Vlastní přínos k tématu spočíval v analýze dostupné literatury a zdrojů, sumarizaci informací k okruhu programů, které byly pro danou práci zvoleny. Komparace prostředků využitých v Jihočeském kraji a České republice, případně Evropské unii byla provedena tam, kde byly zjištěny potřebné statistiky a to na základě sběru informací, průzkumu a konzultací s jednotlivými koordinátory či partnery projektů. Sestavení doporučení na základě analyzovaných informací je obsaženo v samém závěru práce.

Hypotéza předkládané práce: Využití finančních prostředků z komunitárních programů Evropské unie je v Jihočeském kraji je na nízké úrovni.

8 Komunitární programy v oblasti vzdělání a kultury

Cílem akcí podporovaných EU v oblasti vzdělání a výchovy je především zlepšit kvalitu vzdělávacího systému a rozšířit možnosti v dané oblasti pro všechny fáze lidského života. Koordinace těchto akcí podporuje dosažení lepších cílů v dané oblasti, každý stát si zachovává své pravomoci. Evropská komise se soustředí především na dva aspekty dané problematiky. Prvním je spolupráce národních autorit a představitelů evropských zájmů při zlepšování politiky a výměny zkušeností v dané oblasti. Druhým aspektem je rozvoj a administrace programů financování. [27]

8.1 Program celoživotního učení

Již z názvu programu je patrné, že program je zaměřen na zvyšování kvality celoživotního učení v zemích EU. Obecným cílem programu je „podporovat výměnu, spolupráci a mobilitu mezi vzdělávacími systémy a systémy odborné přípravy v rámci Společenství tak, aby se staly zárukou světové kvality“ [18] str. 4

Na období 2007-2013 je pro program celoživotní učení alokováno celkem 6970 mil. EUR. Za realizaci Programu celoživotního učení v České republice je zodpovědná Národní agentura pro evropské vzdělávací programy (NAEP).

Program má další specifické cíle, které přibližují zaměřená programu konkrétněji. Pro přehlednost budou zmíněné cíle předloženy v následujícím výčtu.

Specifické cíle Programu celoživotního učení:

- „Přispívat k rozvoji kvalitního celoživotního učení a podporovat vysokou výkonnost, inovace a evropský rozměr v systémech a postupech v dané oblasti“;
- „Podporovat realizaci Evropského prostoru celoživotního učení“;
- „Napomáhat zvyšováním kvality, přitažlivosti a dosažitelnosti prostřednictvím příležitostí celoživotního učení dostupných v členských státech“;
- „Posilovat přínos celoživotního učení k sociální soudržnosti, aktivnímu občanství, mezikulturnímu dialogu, rovnosti žen a mužů a osobnímu naplnění“;

- „Napomáhat podpoře tvořivosti, konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a růstu podnikatelského ducha“;
- „Přispívat ke zvýšené účasti lidí všech věkových kategorií na celoživotním učení, a to včetně jedinců se speciálními potřebami a znevýhodněných skupin, bez ohledu na jejich socio-ekonomické zázemí“;
- „Podporovat studium jazyků a jazykovou rozmanitost“;
- „Podporovat rozvoj inovačního obsahu, služeb, pedagogik a praxe založených na informačních a komunikačních technologiích (ICT) v oblasti celoživotního učení“;
- „Posilovat úlohu celoživotního učení při formování smyslu pro evropské občanství založeného na pochopení a respektování lidských práv a demokracie a při podpoře tolerance a úcty vůči ostatním národům a kulturám“;
- „Podporovat spolupráci při zajišťování kvality ve všech oblastech vzdělávání a odborné přípravy v Evropě“;
- „Podněcovat nejlepší využití výsledků, inovačních výrobků a procesů a vyměňovat si příklady dobré praxe v oblastech, kterých se program celoživotního učení týká, a to za účelem zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy.“ [18] str. 4

Také na podporu horizontálních politik je kladen důraz při realizaci popisovaného komunitárního programu. Tak, jak je stanoveno v článku 12 Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č 1720/2006/ES ze dne 15. listopadu 2006, kterým se zavádí akční program v oblasti celoživotního učení, podpora horizontálních politik Společenství by měla být zajištěna jednak podporou zvyšování povědomí o významnosti kulturní a jazykové rozmanitosti v Evropě nutnosti boje proti rasismu, předsudkům a xenofobii, dále prováděním opatření pro studující, kteří jsou zvláště potřební a to zejména podporou jejich zapojení do hlavního proudu vzdělávání a odborné přípravy a nakonec podporováním rovnosti žen a mužů a přispíváním k boji proti všem formám diskriminace na základě pohlaví, ras nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo světového názoru, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace.

Akce, které jsou v rámci tohoto programu podporovány, vycházejí z jeho cílů a patří k nim například mobilita osob při celoživotním učení, dvoustranná a mnohostranná partnerství, projekty inovativní podporující kvalitu systémů vzdělání a odborné přípravy, jednostranné a vnitrostátní projekty, mnohostranné projekty a sítě, provozní granty nebo analýzy politiky v oblasti celoživotního učení (více viz Článek 5 Rozhodnutí o zavedení tohoto programu). [19]

Rozhodnutí o přidělení grantu závisí na tom, zda je nutné, aby rozhodnutí přezkoumal Evropský parlament. Pokud tomu tak není, rozhodnutí přijímá v případě decentralizovaných aktivit národní agentura, v případě centralizovaných aktivit Evropská komise nebo Výkonná agentura. Existují 4 typy hodnotících kritérií: kritéria způsobilosti (například dodržení předepsaného postupu), kritéria pro vyloučení (například, že žadatel není v konkursu), kritéria pro výběr (například provozní a finanční kapacita) a kvalitativní kritéria (například kvalita samotné žádosti).

Rozhodnutí o přidělení grantu může mít dvě podoby:

- 1) Grantová smlouva, podepsaná příslušnými stranami;
- 2) Jednostranná rozhodnutí agentury.

Částka přidělená v rámci grantu nesmí být vyšší, než suma, o kterou bylo žádáno, ale může být snížena. Podpora má buď formu jednorázové částky nebo paušálního grantu (stupnice jednorázových nákladů nebo náhrada určitého procenta oprávněných nákladů). Dle formy grantu je možné typy podpory kombinovat. [18]

Struktura programu

Program celoživotního učení je rozdělen na 4 odvětvové programy, které se soustředí na školní vzdělávání (Comenius), vysokoškolské vzdělávání (Erasmus), odborné vzdělávání (Leonardo da Vinci) a vzdělávání dospělých (Grundtvitg). Do struktury programu patří dále průřezový program, jehož cílem jsou průřezové oblasti, spolupráce a inovace politik v oblasti celoživotního učení, jazyky, rozvoj inovačních ICT a nakonec šíření a využívání získaných výsledků. Posledním článkem struktury programů je program na podporování výuky, výzkumu a reflexe na poli evropské integrace a klíčových evropských institucí a sdružení (program Jean Monnet). [18]

Tab. 3: Struktura programu celoživotního učení

Odvětvové programy			
<i>COMENIUS</i>	<i>ERASMUS</i>	<i>LEONARDO DA VINCI</i>	<i>GRUNDTVIG</i>
PŘEDŠKOLNÍ A ŠKOLNÍ VZDĚLÁNÍ AŽ DO UKONČENÍ STŘEDNÍHO VZDĚLÁNÍ	VYSOKOŠKOLSKÉ VZDĚLÁNÍ A ODBORNÉ VZDĚLÁNÍ NA VŠ ÚROVNI	ODBORNÉ VZDĚLÁNÍ A PŘÍPRAVA	VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH A CELOŽIVOTNÍ UČENÍ
PRŮŘEZOVÝ PROGRAM			
SPOLUPRÁCE, INOVACE POLITIK	PODPORA STUDIA JAZYKŮ	KOMUNIKAČNÍ A INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE	VYUŽITÍ A ŠÍŘENÍ VÝSLEDKŮ V OBLASTI CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ
JEAN MONNET			
AKCE JEAN MONNET A PROVOZNÍ GRANTY PRO EVROPSKÉ INSTITUCE			

Zdroj: [18]

8.1.1 Program Comenius

Tento program je zaměřen na žáky v rámci školního vzdělání a to až do ukončení jejich vyššího středního vzdělání, na školy, které jsou uvedeny členskými státy, učitele a další pracovníky v těchto školách, sdružení, neziskové organizace, nevládní organizace a zástupce subjektů, které se ve školním vzdělání angažují. Další zaměření programu Comenius představují osoby a subjekty odpovědné za organizaci a zajišťování vzdělávání na úrovni místní, regionální a celostátní, výzkumná střediska a subjekty, které se zabývají problematikou celoživotního učení, vysokoškolské instituce a nakonec poskytovatelé poradenských, konzultačních a informačních služeb v oblasti celoživotního vzdělání. (Rozhodnutí, 2006)

Program je zaměřen na školní vzdělávání, mateřské, základní a střední školy a je na něj alokováno pro období 2007-2013 celkem 1,05 mld. EUR. [2]

8.1.1.1 Cíle programu

Program přirozeně sleduje cíle, které jsou zmíněny v kapitole 6.1 této práce. Navíc program sleduje „své“ zvláštní cíle, kterými jsou:

- Rozvoj znalostí a porozumění mezi mladými lidmi a pedagogy a to především v oblasti evropské kulturní a jazykové rozmanitosti a jejích hodnot;
- Pomoc při získávání dovedností a schopností mladými lidmi, jež jsou nezbytné pro budoucí zaměstnání, rozvoj jejich osobnosti a aktivitu v rámci evropského občanství.

K operativním cílům programu patří:

- Zlepšení podmínek a zároveň zvýšení mobility mladých lidí a pedagogů v členských zemích;
- Větší objem a lepší kvalita partnerství mezi školskými institucemi v členských zemích tak, aby se výměnných akcí za trvání programu účastnily celkem 3 miliony lidí;
- Podpora studia cizích jazyků - moderních;
- Podpora inovací služeb, pedagogické činnosti a praxe a to na základě využití informačních a komunikačních technologií;
- Evropský rozměr a zvýšení kvality vzdělávání pedagogů;
- Podpora lepších pedagogických přístupů a vedení školských zařízení. [19]

8.1.1.2 Aktivity programu

V rámci tohoto programu jsou podporovány následující typy aktivit:

- Individuální mobility, k nimž řadíme například výměny žáků, učitelů, studijní návštěvy ředitelů, účast na vzdělávacích kurzech, projekty tematických sítí;
- Podpora spolupráce, ve smyslu spolupráce škol a organizací, které zodpovídají za podobu školního vzdělávání;
- Centralizované multilaterální projekty, například výměnu zkušeností nebo šíření příkladů dobré praxe a centralizované tematické sítě, zaměřeny například na ukázky dobrých příkladů a inovativních postupů;

- Doprovodné aktivity, tedy vybrané aktivity, které souvisejí s cíly programu. [20]

Prostředky na jednotlivé aktivity programu jsou přidělovány různým způsobem. U projektů jsou z prostředků pokryty 2 roky, u individuálních mobilit pokrývají prostředky jeden rok a to zpravidla období kopírující školní rok.

V následující tabulce, která je sestavena na základě údajů poskytnutých Národní agenturou pro vzdělávací programy (NAEP), je znázorněn počet schválených žádostí v letech 2007-2009 a finanční alokace na tyto žádosti.

Tab. 4: Comenius – celá Česká republika, 2007

2007	Počet projektů	Suma celkem	Počet mobilit
Partnerství Regio	0	0	0
Partnerství škol – multilaterální	228	1 772 700	2042
Partnerství škol - bilaterální	16	201 200	322
Další vzdělávání pedagogických pracovníků	249	347 779	249
Asistentský pobyt	25	131 087	25
Initial Teacher training	1	1 292	6
Celkem	519	2 454 058	2 644

Zdroj: konzultace NAEP

Tab. 5: Comenius – celá Česká republika, 2008

2008	Počet projektů	Suma celkem	Počet mobilit
Partnerství Regio	0	0	0
Partnerství škol – multilaterální	135	1 914 000	2 388
Partnerství škol - bilaterální	19	280 000	360
Další vzdělávání pedagogických pracovníků	247	394 986	247
Asistentský pobyt	25	137 713	25
Initial Teacher training	2	6 438	9
Celkem	428	2 733 137	3 029

Zdroj: konzultace NAEP

Tab. 6: Comenius – celá Česká republika, 2009

2009	Počet projektů	Suma celkem	Počet mobilit
Partnerství Regio	6	135 172	120
Partnerství škol – multilaterální	145	2 262 000	2 764
Partnerství škol - bilaterální	15	228 000	252
Další vzdělávání pedagogických pracovníků	287	486 497	287
Asistentský pobyt	27	185 492	27
Initial Teacher training	0	0	0
Celkem	480	3 297 166	3 450

Zdroj: konzultace NAEP

Souhrnná statistika za Jihočeský kraj k dispozici není. Co se týká finanční alokace v tomto regionu, máme k dispozici pouze údaje za projekty partnerství. V případě individuálních mobilit vedoucích programů Comenius v ČR údaje poskytnout nemůžeme.

V následující tabulce přináším aspoň přehled finanční alokace a počtu projektů partnerství za roky 2007, 2008 a 2009 v Jihočeském kraji.

Tab. 7: Comenius – Jihočeský kraj

Projekty partnerství	Multilaterální projekty	Bilaterální projekty	Projekty REGIO	Finanční alokace (alokace JčK/ČR)
2007	16	0	0	113100 (6,4%)
2008	6	0	0	87 000 (4,5%)
2009	6	0	0	86 000 (3,8%)
Individuální mobility	Další vzdělání	Asistentské pobyty	Údaje týkající se finanční alokace nebyly poskytnuty	
2007	12	1		
2008	18	3		
2009	14	4		

Zdroj: konzultace NAEP

8.1.2 Program Erasmus

Studenti a učni studující ve všech formách vysokoškolského vzdělání a odborné přípravy, vysokoškolské instituce, které uvedou členské státy, učitelé, školitelé, ale i například i podniky a instituce zajišťující vzdělání a zabývající se celoživotním učením tvoří okruh subjektů, které mají k danému programu přístup. [19]

Program je zacílen na vysokoškolské vzdělávání a na odborné vzdělávání na vysokoškolské úrovni a na období 2007-2013 je pro něj alokováno 3,11 mld. EUR. [2]

8.1.2.1 Cíle programu

Mezi zvláštní cíle programu Erasmus patří podpora Evropského vysokoškolského vzdělání a posílení inovativního charakteru vzdělání.

K cílům operativním, které program sleduje, patří:

- Zlepšení kvality a navýšení objemu mobility studentů a pedagogů v rámci Evropy, tak, aby se do roku 2012 zúčastnily mobility studentů dle tohoto programu (a také programů, které mu předcházely) celkem 3 miliony osob;
- Zlepšení kvality a zvýšení objemu programu mnohostranné kooperace mezi vysokoškolskými institucemi v Evropě a podniky;
- Zlepšení průhlednosti a slučitelnosti kvalifikací vysokoškolského vzdělávání a dalšího odborného vzdělání (získaného v Evropě);
- Usnadnění rozvoje inovací v oblasti vzdělání a odborné přípravy na vysokoškolské úrovni a jejich předávání z jedné účastné země do druhé;
- Podpora inovace služeb, pedagogických postupů a praxe, které jsou založeny na informačních a komunikačních technologiích v oblasti celoživotního učení. [19]

8.1.2.2 Aktivity programu

V rámci tohoto programu je třeba rozdělit podporované aktivity do dvou skupin. První z nich tvoří aktivity decentralizované, tedy takové, jejichž administrace je prováděna v České republice, kam jsou zařazeny mobility studentů, zaměstnanců, organizace těchto mobilit, intenzivní program a intenzivní jazykové kurzy.

Druhou skupinu aktivit tvoří ty, které jsou administrované Evropskou komisí - multilaterální projekty, například vývoj společných studijních programů, spolupráce mezi podniky a univerzitami nebo virtuální univerzity, které využívají při výuce informačních a komunikačních technologií, dále tematické sítě a doprovodná opatření. [18]

Vysoké školy zapojené přímo do programu Erasmus jsou znázorněny následujícím výčtem:

- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích;
- Vysoká škola evropských a regionálních studií;
- Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích;
- Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku;

- Vyšší odborná škola Volyně.

Finanční prostředky jsou v rámci tohoto programu alokovány formou grantu na jednotlivé mobility studentů, pedagogů a pracovníků škol. Grant na osobu je dán tabulkově, po konzultaci s pracovníkem jedné ze škol v Jihočeském kraji pověřeným za program Erasmus v dané instituci vyplývá, že prostředky programu nejsou alokovány na instituci, ale přímo na vyjíždějící osobu.

8.1.3 Program Leonardo da Vinci

Program Leonardo da Vinci je určen pro osoby účastnící se všech forem přípravy a odborného vzdělání, ovšem s výjimkou vysokoškolského vzdělání, osoby na trhu práce, instituce a organizace, které poskytují vzdělání v oblastech, které program podporuje, učitele a školitele v daných institucích, sdružení zapojené do přípravy a odborného vzdělávání, včetně sdružení učňů, rodičů a učitelů, podniky a sociální partnery zastupující pracovní život, obchodní komory, poradenské a konzultační subjekty, subjekty zodpovědné za politiky v oblasti odborného vzdělávání na úrovni místní, regionální i celostátní, výzkumná střediska v oblasti celoživotního učení, vysokoškolské instituce a nevládní, neziskové a dobrovolné organizace. [19]

Zaměření programu představuje oblast odborného vzdělávání a přípravy, zejména mezinárodní stáže ve vzdělávacích institucích a podnicích na jiné úrovni než vysokoškolské a pro jeho aktivity je v současném rozpočtovém období připraveno 1,725 mld. EUR. [2]

8.1.3.1 Cíle programu

Program podporuje účastníky odborné přípravy a jiné činnosti podporující osobní rozvoj, zaměstnatelnost a účast na evropském pracovním trhu, také kvalitu a inovaci v systémech a institucích a atraktivitu odborného vzdělání, mobilitu zaměstnavatelů nebo učňů.

K operativním cílům programu lze zařadit:

- Zlepšení kvality a zvýšení objemu mobility osob v oblasti odborné přípravy v rámci Evropy tak, aby do konce programu celoživotního učení došlo k nárůstu stáží v podnicích na 80 000 osob za rok;
- Lepší kvality a zvýšení spolupráce mezi organizacemi a institucemi, které poskytují vzdělání, podniky a jinými subjekty v rámci Evropy;
- Rozvoj a podpora inovací na poli přípravy a odborného vzdělání na úrovni jiné, než vysokoškolské a jejich následné předávání z jedné zúčastněné země do ostatních zemí;
- Lepší průhlednost a uznávání kvalifikací a schopností a to včetně těch, které byly získány neformálním vzděláváním a informální učením⁶;
- Podpora studia moderních cizích jazyků;
  - Rozvoj inovačního obsahu, služeb, pedagogických postupů a praxe, který by byl založen na informačních a komunikačních technologiích v oblasti celoživotního učení.

8.1.3.2 Aktivity programu

Aktivity tohoto podprogramu jsou opět děleny dle subjektů, které provádí administraci projektů. Decentralizované aktivity programu jsou:

- Mobility osob
  - v počátečním odborném vzdělávání, například mezinárodní stáže v podnicích či vzdělávacích institucích;
  - na trhu práce, například mezinárodní stáže;
  - v odborném vzdělávání a přípravě, kam lze zařadit například stáže a výměny zaměřené na další profesní rozvoj pracovníků;
- Projekty partnerství;
- Multilaterální projekty – přenos.

---

⁶ „nezáměrné, bezděčné učení, získávání pracovních a osobnostních zkušeností vycházející z iniciativy učícího se“ (prof. PhDr. Rudolf Kohoutek, CSc., <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/informalni-uceni>, 21. 2. 2010)

K centralizovaným aktivitám tohoto programu patří multilaterální projekty v oblasti inovací ,tematické sítě a doprovodná opatření. [20]

V následující tabulce jsou uvedeny počty projektů s účastí subjektů v Jihočeském kraji v rámci aktivit Projekty mobility a Projekty partnerství. U Multilaterálních projektů – přenos inovací není žádný český předkladatel. Je možné, že český subjekt vystupuje v projektech jako partner, ovšem o těch NAEP informace k dispozici nemá.

Tab. 8: Leonardo da Vinci – Projekty mobility

Rok	Podpořené žádosti o grant ČR – EUR	Počet subjektů z Jihočeského kraje	Finanční alokace - EUR	JčK/ČR
2007	4 215 287	2	29 279	0,7 %
2008	4 714 000	2	35 396	0,8 %
2009	5 140 541	3	58 412	1,2 %

Zdroj: konzultace NAEP; vlastní analýza statistik podpořených projektů

8.1.4 Program Grundtvig

Na účastníky dalšího vzdělávání, instituce nebo organizace, které poskytují vzdělání možnosti vzdělávání dospělých, učitele a pracovníky v takových institucích, instituce poskytující počáteční vzdělávání nebo odbornou přípravu pracovníků, kteří působí v oblasti dalšího vzdělávání, sdružení zapojené dalšího vzdělávání a to včetně sdružení studujících a učitelů, poradenské, konzultační a informační subjekty, subjekty zodpovědné za politiky v oblasti dalšího vzdělávání a to na úrovni místní, regionální i celostátní, výzkumná střediska, podniky, neziskové organizace, dobrovolné organizace, nevládní organizace a vysokoškolské organizace. [19]

Program Grundtvig podporuje aktivity v oblasti vzdělávání dospělých a je na ně v současném rozpočtovém období alokováno 358 mil. EUR. [2]

8.1.4.1 Cíle programu

Zvláštní cíle, které program kromě cílů programu celoživotního učení sleduje, jsou:

- Reakce na problematiku stárnoucí populace v Evropě;
- Pomoc při zajištění cesty dospělým ke zdokonalení znalostí a schopností.
- Operativní cíle programu jsou:
- Zvýšení kvality a dostupnost mobility osob zapojených do dalšího vzdělávání v Evropě a podpora mobility minimálně 7000 osob za rok (do roku 2013);
- Zlepšení kvality a zvýšení objemu spolupráce mezi organizacemi, které jsou zapojeny do dalšího vzdělání;
- Pomoc osobám ze slabých sociálních skupin a z okrajových sociálních podmínek, starším osobám a těm, které skončily bez dosažení základní kvalifikace;
- Podpora inovací v oblasti dalšího vzdělávání a jejich předávání z účastnicích se zemí do dalších zemí;
- Rozvoj inovací obsahu, služeb, pedagogik a praxe za využití informačních a komunikačních technologií;
- Zdokonalení pedagogických přístupů v organizacích působících v dalším vzdělávání a v jejich řídicích složkách. [19]

8.1.4.2 Aktivity programu

Podprogram podporuje aktivity jako jsou například mobility osob v rámci vzdělávacích kurzů, stáží a studijních pobytů; projekty partnerství, například projektová setkání, semináře, výměna zaměstnanců nebo jazyková příprava osob zapojených do projektu; multilaterální projekty, například takové, které jsou realizované minimálně třemi institucemi ze tří různých zemí zaměřené na zlepšení metod ve vzdělávání dospělých; tematické sítě, tedy projekty minimálně 10 institucí z 10 různých zemí posilující vazby mezi účastníky, zdokonalující postupy dobré praxe a přípravné návštěvy, granty umožňující účastnit se kontaktních seminářů nebo pracovních setkání s možnými partnery. [20]

V následující tabulce je uvedena finanční alokace programu Grundtvig pro jednotlivé roky (jako u předchozích statistik se jedná o roky 2007, 2008, 2009), která byla schválena Evropskou komisí a suma pokrývající aktivity uzavřených smluv.

Tab. 9: Grundtvig – ČR a Jihočeský kraj (JČK)

Rok	ČR/počet projektů	Alokace/EUR	JČK/počet projektů	Alokace/EUR	JČK/ČR (%)
2007	37	410 600	2	22 200	5.4
2008	Archiv projektů nedostupný				
2009	43	656 800	1	14 800	2.25

Zdroj: [20]

8.1.5 Průřezový program

Příjemci podpory z toho programu, respektive podprogramu programu celoživotního učení jsou například školy, instituce a jejich pracovníci podílející se na utváření vzdělávací politiky a vzdělávacího systému v České republice, například ředitelé a zástupci všech typů základních, středních vyšších odborných škol. [2]

8.1.5.1 Cíle programu

Program podporuje spolupráci v Evropě v oblastech, které pokrývají dva nebo více odvětvových programů a kvalitu a průhlednost systémů vzdělání a odborné přípravy v členských zemích.

Program dále sleduje následující operativní cíle:

- Podpora rozvoje politiky a spolupráce v oblasti celoživotního učení v Evropě, zejména v rámci Lisabonského procesu⁷;

⁷ „Lisabonská strategie byla přijata Evropskou radou na jaře 2000 s cílem, aby se do roku 2010 Unie stala „nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou, schopnou udržitelného růstu s více a lepšími pracovními místy a s větší sociální soudržností“. Dle Urbana představuje proto dlouhodobý scénář pro všestrannou hospodářskou, sociální a ekologickou obnovu Evropské unie. Nemá jen ekonomický rozměr – vytvořit vysoce konkurenceschopnou ekonomiku – ale také výraznou sociální dimenzi (zejména dosáhnout plné zaměstnanosti a zdokonalit sociální soudržnost), a rovněž dimenzi ekologickou: uskutečňovat udržitelný rozvoj. Obsahuje ucelený a vzájemně se podporující soubor opatření, která byly formulována tak, aby se zvýšila

- Zajištění dostatku údajů, statistik a analýz vývoje politiky celoživotního učení, sledování pokroku v plnění cílů v této oblasti a také určování oblasti, které zasluhují zvláštní pozornost;
- Podpora studia cizích jazyků a jazykové rozmanitosti;
- Podpora rozvoje inovací obsahů, praxe, služeb a pedagogik s využitím informačních a komunikačních technologií;
- Zajištění uznání a provádění výsledků programu celoživotního učení. [19]

8.1.5.2 Aktivity programu

V rámci průřezového programu jsou podporovány následující aktivity:

- Spolupráce a inovace, podporované v rámci týdenních studijních návštěv zacílených na výměnu zkušeností, získání nových informací a navázání nových přímých kontaktů, konkrétně se jedná o účast na konkrétní návštěvě a přípravu konkrétní návštěvy;
- Jazyky, aktivity zaměřené na podporu občanů EU ve studiu dalších jazyků členských států nebo k využití stávajících jazykových dovedností;
- Informační a komunikační technologie;
- Šíření a využívání výsledků akcí, které tento program podporuje. [20]

8.1.6 Program Jean Monnet

Program je zaměřen na vzdělávací aktivity v oblasti evropského integračního procesu, na studenty a výzkumné pracovníky v této oblasti ve všech formách vysokoškolského vzdělávání i mimo území EU, vysokoškolské instituce, jejich pedagogické pracovníky, sdružení, veřejné a soukromé subjekty a výzkumná střediska, která jsou zapojena do oblasti dalšího vzdělávání, evropské integrace nebo odborné přípravy. [21]

---

výkonnost Unie, aniž by byla ohrožena sociální soudržnost a aniž by bylo znehodnoceno životní prostředí. Tato opatření mají vytvořit podmínky pro plné využití potenciálu Unie, pro nepřerušovaný a vysoký růst a růst prosperity. Dlouhodobý záměr strategie směřuje k tomu, aby se Unie svou výkonností vyrovnala obchodním konkurentům, především USA.“ [34]

8.1.6.1 Cíle programu

Jako všechny předcházející podprogramy programu celoživotního učení, má i tento program své zvláštní cíle a to v oblasti podpory výukových a výzkumných činností a institucí, které se zabývají evropskou integrací.

Operativními cíly programu jsou:

- Vysoká kvalita výuky, výzkumu a reflexe ve výuce evropské integrace ve vysokoškolských institucích v EU i mimo ni;
- Zvyšování znalostí a povědomí mezi akademickými pracovníky a evropskými občany vůbec v problematice evropské integrace;
- Podpora vysoce kvalitních evropských institucí a sdružení, které působí v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

8.1.6.2 Aktivity programu

Program podporuje následující aktivity v oblasti evropské integrace:

- Jean Monnet Chairs, tzn. učitelské posty na vysokých školách, centra excelence a učební moduly;
- Asociace výzkumných pracovníků a vysokoškolských učitelů;
- Podpora výzkumníků prohlubujících výzkum na zahraničních univerzitách;
- Aktivity informační a výzkumné. [19]

Do aktivit programu Jean Monnet není zapojen žádný subjekt z Jihočeského kraje, jak bylo zjištěno na základě konzultací v NAEP.

8.2 Program Mládež v akci

Program Mládež v akci na současné rozpočtové období 2007-2013 byl přijat Usnesením č. 1719/2006/EC z 15. listopadu 2006 Evropským parlamentem a Radou. Tím

v podstatě vznikl právní rámec pro podporování neformálních aktivit v oblasti vzdělání určeným mladým lidem.

Program je zaměřen na výměny mládeže, dobrovolnou službu, podporu místní komunity, zapojení do demokratických projektů a další aktivity, na které je celkem alokováno 885 mil. EUR. Cílová skupina v podstatě není omezena. Program v České republice spravuje Česká národní agentura mládeže, která je součástí Národního institutu dětí a mládeže.

Obecné cíle sledované programem jsou:

- Všeobecná podpora aktivního občanství mladých lidí, zejména občanství evropského;
- Rozvíjení solidarity a propagace tolerance mezi mladými lidmi se záměrem posílení společenské soudržnosti v EU;
- Posílení porozumění mezi mladými lidmi z různých zemí;
- Přispět k rozvoji kvalitních podpůrných systémů pro aktivity mládeže a možností organizací občanské společnosti v této oblasti;
- Evropská spolupráce a její podpora v oblasti mládeže.

V rámci výše zmíněných obecných cílů jsou sledovány zvláštní cíle, ke kterým patří například rozvíjení mezikulturního vzdělávání v oblasti mládeže, podpora iniciativy, podnikavosti a tvořivosti, zapojení mladých lidí do akcí podporujících solidaritu mezi občany EU, rozvoj výměny a mezikulturní komunikace mezi mladými Evropany a mladými lidmi ze sousedních států, podpora dlouhodobých projektů a iniciativ, které jsou prováděny subjekty v oblasti mládeže na místní a regionální úrovni, zlepšení znalosti o mládeži a porozumění mladým lidem a další. Cíle jsou naplňovány na projektové úrovni a to s ohledem na stálé a roční priority programu. Evropské občanství, aktivní účast mladých lidí, kulturní rozmanitost a začlenění mladých lidí s omezenými příležitostmi jsou oblasti, které patří do skupiny specifických priorit programu.

Pro rok 2010 byly určeny následující priority programu Mládež v akci:

- Evropský rok proti chudobě a sociálnímu vyloučení;
- Nezaměstnanost mládeže a podpora aktivní účasti nezaměstnaných mladých lidí ve společnosti;

- Zvyšování povědomí a mobility mladých lidí v problematice globálních témat.

[22], [23]

V České republice pomáhá mladým lidem zapojit se do programu Mládež v akci Česká národní agentura Mládež, která také rozděljuje finanční prostředky EU.

Před podáním konkrétního projektu, je nutné, tak jako u všech ostatních zde v práci popisovaných programů, zajistit shodu sestaveného projektu se stanovenými kritérii, například kritérii vyloučení, kritérii způsobilosti a dalšími. U daného programu může mít získaný grant podobu pevné částky, paušálního financování, procentní úhrady skutečných uznatelných nákladů či kombinace všech předchozích variant.

V případě, že projekt uspěje u výběrového řízení a (v případě České republiky) Česká národní agentura Mládež rozhodne o přidělení grantu, čeká jej, mimo jiné, procedura jedné nebo dvou zálohových plateb. Většina projektů, která uspěla v programu Mládež v akci, se setkala s procedurou jedné zálohové platby. Znamená to, že do 45 dnů od podepsání smlouvy o přidělení grantu, je žadateli převedena zálohová platba ve výši 80 % grantu. Konečná platba bude příjemci zaslána na základě závěrečné zprávy, kterou musí vyhotovit a předat do dvou měsíců po skončení projektu. V případě, že budou uznatelné náklady nižší, než celkově přidělený grant, bude částka úměrně zkrácena. U některých případech je, z důvodu snížení finančního rizika, realizována procedura dvou zálohových procedur, kdy je v první fázi vyplacena příjemci záloha ve výši 40 % grantu, 45 dnů od schválení žádosti o další zálohovou platbu je příjemci vyplaceno 30 % grantu a poslední platba je provedena po předání závěrečné zprávy. [22]

8.2.1 Struktura programu

K dosažení stanovených cílů je určeno 5 operativních akcí. V rámci každé z nich jsou podporovány aktivity, které odpovídají cíli dané akce.

8.2.1.1 Akce 1 – Mládež pro Evropu

Cílem dané akce je posílit aktivní občanství mladých lidí a vzájemné porozumění mezi nimi. Nástroji plnění tohoto cíle jsou výměny mladých lidí, kteří pocházejí z různých

zemí (pod společným tématem), podpora skupinových projektů, které mohou být realizovány na místní, regionální, celostátní, ale i evropské úrovni a projekty participativní demokracie. [22]

8.2.1.2 Akce 2 – Evropská dobrovolná služba

Cílem této akce je podporovat aktivní občanství a rozvíjet solidaritu a porozumění mezi mladými lidmi navzájem. Plnění cíle probíhá prostřednictvím opatření, k nimž patří například účast jednotlivců (mladá lidé ve věku 18 až 30 let) nebo jejich skupin na neplacených, neziskových činnostech. Taková služba může trvat až 12 měsíců a výjimečně se těchto dobrovolných aktivit mohou účastnit i mladí lidé od 16. roku věku. [22]

8.2.1.3 Akce 3 – Mládež ve světě

Akce je zaměřena na rozvoj vzájemného porozumění mezi lidmi a kvalitních systémů podporujících činnost mladých lidí v dotčených zemích. Akce je také otevřena pro partnerské země programu. Všechny způsobilé země programu jsou uvedeny v příloze 1 této práce.

V rámci této akce je podporována spolupráce se sousedními partnerskými zeměmi, v rámci níž jsou podporovány výměny mládeže, školení, semináře a projekty, které se zaměřují na vytváření sítí a spolupráce s ostatními partnerskými zeměmi světa, která se týká především výměny zkušeností s partnerskými zeměmi. [22]

8.2.1.4 Akce 4 – Systémy na podporu mládeže

Rozvoj kvality struktur na podporu mládeže, podpora úlohy osob aktivně se podílejících na práci s mládeží a na činnosti mládežnických organizací, rozvoj kvality programu a podpora občanské angažovanosti mladých lidí, mimo jiné prostřednictvím podpory činností subjektů, které na evropské úrovni působí v oblasti mládeže – to jsou cíle Akce

4 v rámci programu Mládež v akci. Příklady některých aktivit podpořených v rámci této akce je uveden výčtem:

- Podpora subjektů působících v oblasti mládeže na evropské úrovni,;
- Podpora Evropského fóra mládeže, v rámci níž se každoročně uděluje grant na podporu jeho činnosti⁸;
- Vzdělávání a vytváření sítí osob pracujících s mládeží a v mládežnických organizacích,
- Projektová činnost podporující inovace a kvality v oblasti mládeže;
- Partnerství;
- Hodnota programu a její zvyšování, aktivita zaměřená na financování seminářů, konferencí a setkání, které hodnotí výsledky programu, kontrolují či ulehčují realizaci projektů. [22]

8.2.1.5 Akce 5 – Podpora evropské spolupráce v oblasti mládeže

Aktivita, podporované v rámci této akce, představují setkání mladých lidí a subjektů činných a odpovědných za politiku v oblasti mládeže (realizované například formou konferencí, které pořádá institut předsednictví Evropské unie nebo Evropský týden mládeže), podpora činností, které jsou zaměřeny na lepší porozumění a znalosti o mládeži - rámci této aktivity jsou podporovány například projekty, jejichž účelem je zjistit stav znalostí v oblasti mládeže nebo projekty na podporu rozvoje metod analýzy a porovnání výsledků různých studií a spolupráce s mezinárodními organizacemi, například s Radou Evropy, Organizací spojených národů nebo jinými specializovanými orgány, které působí v oblasti mládeže. [2];[22]

8.2.2 Zapojení subjektů z Jihočeského kraje

V následující tabulce je přehled čerpání finančních prostředků na projekty realizované subjekty v Jihočeském kraji, který byl sestaven na základě konzultace s Českou

---

⁸ Mezi hlavní činnosti fóra patří například předávání informací o mládeži evropským institucím, podpora a příprava mladých lidí na účast na demokratickém životě, účast při diskuzích a úvahách o mládeži v Evropě a v jiných částech světa.

agenturou Mládež a na základě analýzy přehledů přidělených grantů dostupných na webových stránkách programu.

Tab. 10: Mládež v akci – Jihočeský kraj

Program Mládež v akci				
Alokace ČR - EUR		do Jihočeského kraje		
		EUR	JČK/ČR	Počet projektů JČK
2007	2 292 497	37 442	1,6%	3
2008	2 516 931	143 253	5,7%	8
2009	2 595 949	59 274	2,3%	5

Zdroj: konzultace Česká národní agentura Mládež

8.3 Program Kultura

Posílení kulturního prostoru sdíleného Evropany a založení společného kulturního dědictví rozvojem kulturní spolupráce mezi subjekty působícími v oblasti kultury ve všech zemích, které se účastní programu (Příloha 2 práce) – to jsou hlavní cíle programu Kultura. Program dává prostor k účasti jiným, než audiovizuálním odvětvím kulturního průmyslu, například malým kulturním podnikům, pokud tyto vyvíjejí nevýdělečnou činnost. Mezi zvláštní cíle programu Kultura je zařazeno posílení nadnárodní mobility činitelů z kulturní oblasti, podpora nadnárodního pohybu kulturních a uměleckých produktů a děl a podpora mezikulturního dialogu. Pro rozpočtové období je v rozpočtu tohoto programu k dispozici 354 mil. EUR (v cenách roku 2004). Cílovou skupinou programu jsou malí a střední podnikatelé, neziskové organizace, sdružení, místní a regionální samosprávy, státní úřady, asociace, školy a vzdělávací instituce. [24]

Za program Kultura zodpovídá Generální ředitelství pro vzdělání a kulturu Evropské komise, které řídí pravomoci, z nichž je však většina delegována na Výkonnou agenturu pro vzdělání kulturu a audiovizuální oblast (EACEA). Dále jsou potenciálním

žadatelům k dispozici kulturní kontaktní místa, v České republice jím je Česká kancelář Culture, které byla zřízena rozhodnutím Ministerstva kultury 1. 1. 2001.

Projekty, jejichž autoři se ucházejí o získání grantu od Evropské komise, musí splňovat určitá kritéria výběrového řízení tak, aby uspěly v konkurenci ostatních projektů.

Těmito kritérii jsou:

- Evropská přidaná hodnota;
- Kvalita návrhu;
- Šíření/propagace projektu.

Žádost o grant musí být podána na základě výzvy, které je zveřejňována na stránkách Evropské komise, kde jsou také veškeré další informace týkající se termínu, formátu žádosti a dalších náležitostí.

Projekty jsou vyhodnocovány v Bruselu, kam se také přímo posílá žádost o grant a to jak v elektronické, tak v písemné podobě. Proces přidělení grantu trvá až půl roku a žadatel obdrží písemné vyrozumění. V případě, že byl úspěšný, obdrží spolu s vyrozuměním také písemnou smlouvu od Evropské komise.

Obdržení splátek, v případě úspěšného projektu, je rozděleno dle délky období trvání projektu. V případě krátkodobých projektů obdrží žadatel první splátku 45 dnů od podpisu smlouvy a to ve výši 70% grantu, zbytek, tedy 30%, je zasláno po předložení závěrečné zprávy a vyúčtování. U dlouhodobých projektů je výplata grantu rozdělena do tří splátek. První z nich obdrží žadatel po podpisu smlouvy a to ve výši 50% přiděleného grantu, druhou splátku, ve výši 30% grantu získá žadatel v průběhu projektu a to po předložení průběžné zprávy a vyúčtování. Poslední splátka je zaslána po předložení vyúčtování a závěrečné zprávy projektu.

Do výše 35 % požadované dotace může být udělen na podporu podpořených projektů grant v rámci Grantového programu Ministerstva kultury České republiky, jehož celkový rozpočet na rok 2010 je 6,4 milionů Kč. [24];[26]

8.3.1 Oblasti programu

Cílů programů je dosahováno aktivitami spadajícími do třech hlavních oblastí, kterými jsou:

- Podpora pro kulturní akce;

- Podpora pro subjekty působící v oblasti kultury na evropské úrovni;
- Podpora analytických prací, shromažďování a šíření informací a maximalizace účinků projektů v oblasti kulturní spolupráce. [25]

8.3.2 První oblast: podpora kulturních akcí

8.3.2.1 Projekty víceleté spolupráce (36 až 60 měsíců)

Tomuto druhu podpory je věnováno asi 32 % rozpočtu pro celý program Kultura. Tato oblast podporuje dlouhodobé a strukturované projekty, jejichž cílem je spojit zkušenosti, schopnosti a znalosti subjektů působících v oblasti kultury v Evropě. Podpora je zaměřena na budování pevných základů či rozšíření subjektů a cestu k jejich finanční nezávislosti. Podmínkou je, že se na každém projektu musí podílet aspoň šesti subjektů ze šesti různých zemí, které se účastní programu. Přednost mají takové projekty spolupráce, které rozvíjejí činnost, která splňuje všechny tři zvláštní cíle jmenované výše. Projekty musí být založeny na dohodě o spolupráci (společný dokument s právní formou v některé z účastnících se zemí).

8.3.2.2 Projekty spolupráce (až 24 měsíců)

Pod tuto kategorii spadají projekty, na kterých se podílejí aspoň tři kulturní subjekty ze tří účastnících se zemí. Je upřednostňována tvořivost a inovace. Spadají sem především akce, které vyhledávají možnosti dlouhodobé spolupráce. K dispozici je asi 29 % z celkového rozpočtu přiděleného programu.

8.3.2.3 Literární překlady (až 24 měsíců)

Cílem činnosti v této oblasti podpory je posílit znalost literatury a literárního dědictví jiných evropských národů podporou oběhu literárních děl mezi jednotlivými zeměmi. Podmínkou je například to, že cílový jazyk musí být vždy rodným jazykem překladatele.

8.3.2.4 Projekty spolupráce se třetími zeměmi (až 24 měsíců)

Projekty kulturní spolupráce v této oblasti jsou zaměřeny na výměnu mezi zeměmi, které se účastní programu Kultura a třetími zeměmi, které mají s EU uzavřeny dohody o spolupráci, pokud tyto dohody obsahují ustanovení o kultuře (viz. Příloha 2 práce). Podmínkou je, že akce musí obsahovat prvek mezinárodní spolupráce a zahrnovat minimálně tři činitele z kulturní oblasti aspoň tří zemí, které se účastní programu a dále kulturní spolupráci s aspoň jednou organizací z vybrané třetí země nebo zahrnovat vybrané aktivity prováděné ve třetích zemích. [25], [26]

8.3.3 Druhá oblast: podpora subjektů působících v oblasti kultury na evropské úrovni

Z této oblasti podpory mohou získat finanční prostředky organizace působící v oblasti kultury na své provozní náklady. Jsou udělovány granty na uhrazení provozních nákladů vynakládaných na uvedení pracovního programu podporovaných akcí. Způsobilými organizacemi v rámci této oblasti podpory jsou:

- Vyslanci⁹;
- Sítě, které prosazují kulturní zájmy;
- Festivaly;
- Subjekty podporující kulturní politiku EU, dělí se na 2 podkategorie:
  - Platformy pro strukturovaný dialog;
  - Seskupení pro analýzu politik.

Na tuto oblast je věnováno přibližně 10 % celkového rozpočtu programu. Subjekty žádající o podporu z této oblasti musí mít skutečný evropský rozměr, to znamená vykonávat své činnosti na evropské úrovni nebo ve formě koordinovaných sdružení a jejich struktura musí mít potencionální vliv na evropské úrovni nebo pokrýt minimálně 7 evropských zemí. [25], [26]

---

⁹ subjekty, způsobilé být zástupci evropské kultury (díky svému vlivu v evropském kulturním prostoru, který pokrývá minimálně 7 zemí programu) - sbory, orchestry atd.

8.3.4 Třetí oblast: podpora analytických prací, shromažďování a šíření informací a maximalizace účinku projektů v oblasti kulturní spolupráce

Této oblasti je věnováno asi 5% rozpočtu programu a je členěna na:

- Podporu kulturních kontaktních míst, jejichž úkolem je propagace programu, snadný přístup k programu podpora účasti na jeho činnostech v oblasti odborné veřejnosti a dalších subjektů v oblasti kultury;
- Podporu analytických prací, která je zaměřena na podporu provádění studií analytických prací v oblasti evropské kulturní spolupráce a rozvoje evropské kulturní politiky za účelem vytvoření kvalitních informací a údajů k porovnání;
- Podporu shromažďování a šíření informací a maximalizace účinku projektů v oblasti kulturní spolupráce a to prostřednictvím internetu. [25];[26]

8.3.5 Zapojení subjektů z Jihočeského kraje

Jak bylo zjištěno na základě konzultací v České kanceláři Culture, je úspěšnost projektů předkládaných českými subjekty 33 %, což odpovídá evropskému průměru. Je nutné vynechat například země jako je Francie a Belgie. Tyto země mají tradičně mnohem lepší výsledky. Zástupci České agentury Culture to připisují především nevoli domácích subjektů působících v oblasti kultury zapojit se do větších mezinárodních projektů. Kulturní organizace v České republice se zřejmě obávají využití zahraničních grantů. Až na výjimky dotuje Evropská unie projekty maximálně do výše 50 %. V České republice existuje program Ministerstva kultury na podporu úspěšných projektů. Letos je zde k dispozici částka přesahující 6 mil. Kč.

Na základě konzultací bylo také zjištěno, že nemá smysl v tomto případě připisovat celkovou částku alokovanou hlavnímu koordinátorovi projektu pouze jemu, a to z důvodu mezinárodního partnerství, které je většinou podmínkou realizace projektu.

Po analýze dokumentů dostupných na stránkách České agentury Culture a Výkonné agentury pro vzdělání, kulturu a audiovizuální oblast se mi nepodařilo vysledovat základní statistiky. Problémem je, že statistiky jsou každý rok jinak formulované. Přesto po vyhledání všech organizací v České republice, které byly ať už v roli hlavních

koordinátorů nebo pouze partnerů zmíněny v těchto dokumentech, nebyl nalezen ani jeden subjekt z Jihočeského kraje, který by byl zapojen do programu Kultura.

Přesto následuje přehled některých statistických údajů, které vyplynuly na základě analýzy dostupných statistik za rok 2009.

Tab. 11 : **Projekty programu Kultura za rok 2009**

Kultura 2009			
oblast 1	EU	CZ	CZ/EU
předloženo projektů	556	22	4%
vybráno projektů	217	7	3%
oblast 2	EU	CZ	CZ/EU
vybráno projektů	65	1	2%

Zdroj: [27]

Tab. 12 : **Finanční alokace programu Kultura za rok 2009**

Kultura 2009			
oblast 1	EU	CZ	CZ/EU
žádáno EUR	121 216 069,06	3 950 000	3%
alokace EUR	39 703 460,58	820 000	2%
oblast 2	EU	CZ	CZ/EU
alokace EUR	7 666 261,02	160 000	2%

Zdroj: [27]

8.4 Program Evropa pro občany

Tento program podporuje celou řadu činností a subjektů, které propagují tzv. „aktivní evropské občanství“, tedy zapojení občanů a organizací občanské společnosti do evropského integračního procesu a je na něj vyčleněno 215 mil. EUR. Cílovou skupinou programu jsou například místní samosprávy, agentury, asociace, komory, neziskové organizace, výzkumná centra, univerzity, školy, výukové instituce. V České republice

existuje Národní kancelář programu Evropa pro občany, která spadá pod Odbor informování o evropských záležitostech Úřadu vlády ČR.

Obecnými cíly programu jsou:

- Poskytování příležitostí pro občany ke spolupráci a podílení se na vytváření demokratické a světu otevřené Evropy a tak přispívat k rozvoji evropského občanství;
- Rozvoj vědomí evropské identity, která vychází ze společných hodnot, kultury a historie;
- Podpora pocitu spoluvlastnictví EU u jejích občanů;
- Posílení tolerance a porozumění mezi občany Evropy, podpora kulturní a jazykové rozmanitosti a dialogu mezi kulturami.

Ke konkrétním cílům, které jsou v souladu s obecnými cílovými oblastmi jmenovanými výše a které jsou uskutečňovány na nadnárodní úrovni, patří:

- „Setkávání občanů z různých místních komunit po celé Evropě, aby mohli sdílet a vyměňovat si zkušenosti, názory a hodnoty, poučit se z historie a utvářet budoucnost“;
- „Podpora činnosti, diskusí a úvah souvisejících s evropským občanstvím, demokracií, společnými hodnotami, historií a kulturou prostřednictvím spolupráce organizací občanské společnosti na evropské úrovni“;
- „Přiblížení Evropy jejím občanům tak, že budou propagovány evropské hodnoty a úspěchy, jichž Evropa dosáhla, a zároveň bude uchovávána vzpomínka na její minulost“;
- „Podpora spolupráce mezi občany a organizacemi občanské společnosti ze všech zúčastněných států, příspěvek k interkulturnímu dialogu a zdůrazňování rozmanitost i jednotu Evropy, přičemž by se zvláštní pozornost měla věnovat činnostem, které se zaměřují na vytváření užších vazeb mezi občany členských států Evropské unie ve složení k 30. dubnu 2004 a občanů členských států, které přistoupily od tohoto dne.“

[28] str. 3

Za bezproblémový průběh programu, stanovení jeho cílů a kritérií zodpovídá Evropská komise, za provádění většiny akcí programu však odpovídá Výkonná agentura pro vzdělání, kulturu a audiovizuální oblast – EACEA. Celkem 215 milionů EUR je rozděleno následovně dle jednotlivých akcí programu:

- Akce 1 – 45%;
- Akce 2 – 31%;
- Akce 3 – 10%;
- Akce 4 – 4%.

Projekty jsou posuzovány na základě kritérií. Jedná se o kritéria způsobilosti nebo kritéria vyloučení. Každá oblast podpory tohoto programu má svá vlastní kritéria, které zájemce najde v programovém průvodci. Mezi některé z nich patří například podmínka, že žadatelem musí být obec, kde se uskuteční setkání nebo že žadatel musí mít sídlo v zúčastněné zemi.

Pokud EACEA schválí s konečnou platností žádost, zašle rozhodnutí příjemci, který musí potvrdit, že projekt opravdu hodlá uskutečnit. Teprve poté může obdržet předběžnou platbu ve výši 50% grantu.

Grant je příjemci vyplacen poté, co předloží žádost o platbu a EACEA ji přijme. Závěrečná zpráva projektu pak musí být předložena dva měsíce po skončení projektu a musí mít veškeré předepsané náležitosti, které lze nalézt na stránce Výkonné agentury pro vzdělání, kulturu a audiovizuální oblast. [29]

8.4.1 Struktura programu

Programových cílů je dosahováno podporou činností v rámci 4 akcí, které jsou popsány v následujících kapitolách.

8.4.1.1 Akce 1 – Aktivní občané pro Evropu

Akce je zaměřena na činnosti, které zapojují občany a to buď za pomoci opatření Partnerství měst, nebo za pomoci Projektů občanů a podpůrných opatření.

Partnerství měst

V rámci tohoto opatření je podporována přímá podpora výměny evropských občanů a to pro střídnictvím partnerství jejich měst. Může se jednat jak o jednorázové, tak víceleté projekty, při jejichž realizaci dochází k poznání jiných kultur či řešení společné problematiky.

Projekty občanů a podpůrná opatření

V rámci tohoto opatření dostávají přednost projekty, při nichž dochází především k aktivní účasti na místní úrovni. Projekty nejsou omezeny hranicemi států ani odvětvím. Cílem je podpora nových technologií a to zejména z oblasti informačních technologií. Jsou podporována setkání občanů, při kterých mohou například diskutovat o otázkách evropské integrace. [28];[29]

8.4.1.2 Akce 2 – Aktivní občanská společnost v Evropě

Akce 2 se soustředí na organizaci občanské společnosti a na nezávislé skupiny odborníků, tzv. think-thanks. Tyto mohou dostat buď strukturální podporu na svůj pracovní program (provozní grant) nebo podporu na nadnárodní projekty (grant na činnost). Akce 2 je tvořena celkem třemi skupinami opatření.

Strukturální podpora evropských organizací zabývajících se výzkumem v oblasti veřejné politiky (nezávislých skupin odborníků)

Tímto opatřením je posílena institucionální kapacita evropských organizací, které se zabývají výzkumem v oblasti veřejné politiky a nabízejí nové myšlenky a úvahy o evropských otázkách, evropském občanství nebo evropských hodnotách.

Strukturální podpora organizací občanské společnosti na evropské úrovni

Tímto opatřením je například poskytována stabilita a kapacita organizacím evropské občanské společnosti k tomu, aby mohly rozvíjet svou činnost na evropské úrovni. Důležitým prvkem této oblasti je posílení transevropských sítí a evropských sdružení.

Podpora projektů uskutečňovaných z podnětu organizací občanské společnosti

Občané nebo jejich zájmy jsou zastupovány organizacemi občanské společnosti na místní, regionální, celostátní nebo evropské úrovni a to prostřednictvím diskuzí, publikací nebo jiných projektů. Zavádění evropského rozměru do aktivit těchto organizací je cíleno na posílení jejich kapacit a možnost získání širší zájmové skupiny. [28];[29]

8.4.1.3 Akce 3 – Společně pro Evropu

V rámci této akce je prohlubována koncepce „aktivního evropského občanství“ a její pochopení v Evropě prostřednictvím třech typů opatření.

Velmi významné akce

Jedná se o podporu akcí organizovaných Komisí nebo ve spolupráci s členskými zeměmi nebo s jinými partnery významnými rozsahem své působnosti. Akce zvyšují pocit sounáležitosti a angažovanost v evropském projektu.

Studie

Toto opatření má za cíl porozumět lépe aktivnímu občanství a to prostřednictvím studií, šetření a výzkumů veřejného mínění.

Informace a nástroje pro šíření informací

Cílem tohoto opatření je poskytování komplexních informací o jednotlivých činnostech programu, o ostatních evropských činnostech, které se zabývají problematikou občanství a dalších iniciativ, například prostřednictvím internetového portálu. [28];[29]

8.4.1.4 Akce 4 – Aktivní evropská paměť

Pod tuto akci spadají dva druhy projektů. První skupinu tvoří projektová činnost, jejímž cílem je ochrana hlavních míst a památníků spojených s masovými deportacemi,

bývalými koncentračními tábory a jinými dějišti masového nacistického mučení. Patří sem například i archivy, které tyto události dokumentují.

Druhou skupinu tvoří projekty, jejichž účelem je připomínání památky obětí masového vyhlazování a deportací spojených s obdobím stalinismu nebo také ochrana památníku a archivů.

[28];[29]

8.4.2 Zapojení subjektů z Jihočeského kraje

Následující tabulka znázorňuje počet projektů realizovaných v rámci tohoto programu v České republice a v rámci státu také v Jihočeském kraji.

Tab. 13: Projekty programu Evropa pro občany

Rok	Celkem EU	s účastí subjektu z ČR	s účastí subjektu z JčK	
2007	1125	54	3	<i>Blatná, Soběslav, Písek</i>
2008	863	17	1	<i>Blatná</i>
2009	567	12	0	

Zdroj: [27], Analýza statistik podpořených projektů

I v komentáři k této tabulce je třeba zmínit, že byla vytvořena na základě souhrnných údajů o počtech projektů za jednotlivé roky a vzhledem k tomu, že není k dispozici souhrnná statistika, připouští se možnost, že některé z projektů v tabulce chybí. V rámci programu Evropa pro občany se pořádají různá setkání zástupců měst, například v případě zde jmenovaného města Soběslav se jednalo právě o setkání v partnerském městě. V Soběslavi však nemají žádné dokumenty související s programem, přesto v souhrnných statistikách je město Soběslav uvedené, jakožto partner projektu.

9 Zhodnocení projektu

V následující kapitole bude popsán úspěšný projekt realizovaný v rámci programu Mládež v akci, do něž byl zapojen subjekt v Jihočeském kraji. Tímto subjektem bylo Centrum pro pomoc dětem a mládeži, o.p.s. Český Krumlov (dále jen CPDM). Koordinátorem projektu byl pan Vlastimil Kopeček, ředitel CPDM, s kterým jsem také přípravu i samotnou realizaci projektu konzultovala.

Na projekt „*Lidé a světové dědictví UNESCO aneb Společensko-historický odkaz pro současnost a budoucnost života lidí, komunit a národů*“ obdržela koordinující skupina částku 30 135 EUR, bez níž by nebylo možné projekt realizovat. V rámci grantu byla přidělena celková částka, o kterou bylo zažádáno.

Příprava žádosti o grant se jevila jako náročná a to zejména v oblasti programové náplně projektu a jejího přesného rozložení do denního plánu celého projektu. Nakonec se v průběhu realizace projektu nemuselo nic měnit, vše se dařilo plnit dle stanoveného plánu. Jako nejobtížnější fázi projektu samotná koordinující skupina vnímá zpracování a vydání výstupů po ukončení projektu, v tomto případě DVD a výstavu a samotné vyhodnocení projektu.

9.1 Žádost o grant

V další podkapitole bude blíže popsána žádost o grant a její jednotlivé části. V této souvislosti je třeba zmínit, že projekt byl realizován v rámci Akce 1 – Mládež pro Evropu, opatření 1.1 Výměny mládeže. V žádosti o grant je nutné vyplnit všechny části, které se koordinátora a projektu týkají a k žádosti je třeba přiložit všechny dokumenty, které jsou požadovány v kontrolním seznamu.

Popis žádosti o grant obsahuje údaje poskytnuté koordinátorem, které přímo souvisejí s realizovaným projektem. Cílem následujícího popisu je představit osnovu žádosti o grant, která je závazná. U některých bodů žádosti jsou k dispozici varianty odpovědí, u jiných je potřeba, aby je žadající doplnili sami. Dále je třeba zmínit, že subjekty, které žádají o grant, mají možnost konzultace s regionálními pracovníky programu Mládež v akci a také se mohou účastnit národních školení.

9.1.1 Struktura žádosti

Žádost obsahuje celkem 9 částí a tzv. „Kontrolní seznam“.

Část I. Identifikace a shrnutí projektu

Číslo projektu

Tuto záložku žadatel nevyplňuje, vyplní Výkonná nebo národní agentura;

Název organizace – *v této záložce se vyplňuje celý název a také zkratka organizace nebo skupiny, tomto případě Centrum pro pomoc dětem a mládeži o.p.s. Český Krumlov (CPDM, o.p.s.)*

Název projektu

Lidé a světové dědictví UNESCO (Aneb Společensko-historický odkaz pro současnost a budoucnost života lidí, komunit a národů)

Typ aktivity – *zde má žadatel na výběr z předem daných variant, je zjišťováno, zda se jedná o dvou-, tří-, či vícestrannou spolupráci a jakou roli v přípravě projektu žadatel zaujímá* – v tomto případě se jednalo o spolupráci vícestrannou a žadatel představoval koordinující skupinu projektu;

Doba trvání projektu – *uvádí se celková doba trvání projektu od fáze přípravné až po fázi Vyhodnocení, která zahrnuje samotný počátek a ukončení aktivit projektu, přičemž zahájit projekt je možné nejdříve 3 měsíce po uzávěrce a maximální doba jeho trvání, je 15 měsíců, stejně tak doba trvání aktivit musí být u projektu, realizovaného v rámci výměn mládeže, 6 až 21 dnů* – zde byl projekt zahájen v květnu 2008 a ukončen v srpnu téhož roku, aktivity projektu trvaly 15 dní;

V této záložce je dále ustanoveno místo konání projektu, zde ČR (Jihočeský kraj Český Krumlov, Zátoň, Třeboň, event. České Budějovice; Telč, Praha)

Obecné cíle programu Mládež v akci – *obecné cíle programu, které jsou projektem sledovány, žadatel vybere z předem stanovených variant, které jsou následující:*

„Podporuje aktivní občanství mladých lidí obecně a jejich evropská občanství zvláště“;

„Rozvíjí solidaritu a propaguje toleranci mezi mladými lidmi v různých zemích“;

„Přispívá k rozvoji kvality systémů podporujících aktivity mládeže a k rozvoji schopností nevládních neziskových organizací působících v oblasti mládeže“;

„Podporuje vzájemné porozumění mezi mladými lidmi v různých zemích“;

„Propaguje evropskou spolupráci v oblasti práce s mládeží“. [31, str. 3]

Priority – také u této záložky má žadatel na výběr více variant, z nichž zaškrtně tu, která odpovídá záměru jeho projektu, priority jsou děleny do dvou skupin:

- Stálé tematické priority;
- Roční priority;

Hlavní témata aktivit – zde je možné stanovit pouze 2 hlavní témata, z celkem 15 možností, V případě projektu, jehož žádost o grant jsem měla k dispozici, se jednalo o témata:

- Umění a kultura;
- Média a komunikace (informovanost mládeže);

Shrnutí programu - v tomto bodě žádosti je vyžadován krátký popis, který je nutné vyplnit v anglickém, francouzském nebo německém jazyce, bez ohledu na to, v jakém jazyce je vyplněn zbytek žádosti,

Projekt Centra pro pomoc dětem a mládeži měl za cíle:

„Umožnit všem aktivním účastníkům mezinárodního projektu prostřednictvím mezikulturního dialogu a společných aktivit programu lepší pochopení a ocenění smyslu kulturního dědictví a tím pochopit potřebu ochrany kulturního dědictví a jeho zachování pro budoucí generace“;

„Motivovat účastníky projektu k prohloubení pozitivního vztahu k městům, regionům a místům zapsaným na seznam UNESCO v zemích, kde žijí“;

„Informovat účastníky o organizacích UNESCO, jejich účelu, cílech, funkcích a poselství a propagovat UNESCO na veřejnosti“;

„Posílit práci dobrovolníků a úsilí k vytváření takových projektových výsledků a účinků, které budou využitelné jinými vrstevníky, veřejností a místními komunitami“;

„Neformálním a přátelským způsobem zprostředkovat účastníkům přidanou hodnotu - nové vědomosti a speciální schopnosti (informace, prezentace, používání nových technologií), mezikulturní zkušenosti a přátelství“;

„Ukázat prostřednictvím společně realizovaného projektu, že mladí Evropané jsou schopni spolupracovat v mezinárodních podmínkách a týmovou prací dosáhnout naplnění společného cíle.“ [31, str. 3]

Část II. Žadatel

V druhé části žádosti o grant jsou požadovány základní údaje o žadatelské organizaci, osobách oprávněných k podpisu smlouvy jménem žadatele a o vedoucím projektu, který je zároveň kontaktní osobou a dále informace o tom, zda již organizace v minulosti grant z programu Mládež v akci získala a zda se žadatelé účastnili školení k programu a konzultovali regionální konzultanty;

Demonstrováný projekt odpověděl v posledních třech otázkách Části II. kladně;

Část III. Partnerská organizace/skupina či partnerské organizace/skupiny

V tomto případě zůstala část nevyplněná a byla vyplněna část navazující, kde jsou přímo popsáni účastníci projektu, pokud by CPDM mělo v projektu partnerskou organizaci, byly by zde vyplněny její kontaktní údaje, popsán profil organizace a také vyplněn kontakt na vedoucího projektu za tuto organizaci, dále by zde byl podepsán souhlas zástupce organizace s podporou projektu, podílení se na všech jeho fázích a také potvrzení závazku zviditelnění podpory projektu EU a zajištění šíření výsledků dosažených projektem;

Část IV. Účastníci projektu

Projektu se celkem účastnilo 42 lidí, z toho 36 mladých lidí¹⁰ přímo zapojených do projektu a 6 vedoucích přímo zapojených do projektu, skupinu mladých lidí tvořilo 6 skupin, vždy 3 chlapci a 3 děvčata ve věku od 13 do 17 let¹¹, skupiny pocházely z České republiky, Itálie, Litvy, Bulharska, Rumunska a Portugalska;

V této záložce jsou dále požadovány názvy organizací z jednotlivých zemí a také informace, zda daná organizace účastníky vysílá nebo hostí;

Část V. Popis projektu

Při popisu projektu je třeba uvést záměr, téma a cíle projektu, dále aktivity, za jejichž pomoci lze projekt v jeho jednotlivých fázích realizovat, metody práce, které budou uplatněny a aktivity vázané na jednotlivá témata a cíle, informace o tom, jak byla vyhledána partnerská skupina a způsob zapojení mladých lidí do jednotlivých fází projektu;

Dále je v Části V. požadován rozvrh jednotlivých aktivit projektu;

---

¹⁰ Maximální počet je 60, minimální 16, [31];

¹¹ Účastníkům může být mezi 13 a 25 lety a musí mít trvalý pobyt v některé ze zemí programu, [31]

Žadatelé prezentovaného projektu měli následující strukturu popisu projektu:

„Motivace a východiska k realizaci projektu“;

„Záměry a cíle projektu“ – odpovídají v podstatě cílům, které jsou zmiňovány ve shrnutí projektu;

„Téma projektu“;

„Aktivity projektu v jednotlivých fázích“ – tato část byla rozdělena dle jednotlivých fází, které obsahovaly také popis jednotlivých aktivit v rámci těchto fází -

- „Fáze 0 – Příprava a podání projektu České národní agentuře Mládež“;*
- „Fáze I – Příprava na realizaci vlastního multilaterálního projektu v Českém Krumlově“;*
- „Fáze II – Realizační fáze projektu v ČR“;*
- „Fáze III – Aktivity po ukončení vlastní výměny v ČR, výstupy prezentace výsledků“;*

„Realizační metody a formy“;

„Zapojení účastníků“;

Součástí záložky byla také tabulka – program aktivit. Jednalo se o velmi podrobný harmonogram, kde byly popsány aktivity, jejich cíle, metody dosažení cílů a jejich měřitelnost;

Evropský rozměr – *v této části bylo možné vybrat z předem uvedených variant a označené varianty dále popsat, varianty odpovědí jsou zaměřeny především na propagaci evropského občanství, význam projektu z pohledu Evropské unie a evropské hodnoty, jako je demokracie nebo respekt vůči jiným kulturám;*

Dopad projektu – *žadatel zde popíše očekávané dopady projektu jak na přímé účastníky projektu, tak na místní komunitu, která je do projektu zapojena, dále by měl vysvětlit, jak – za pomoci jakých opatření, hodlá očekávaných dopadů dosáhnout;*

Integrace mladých lidí s omezenými příležitostmi – *pokud by žadatel počítal se zapojením takové skupiny mladých lidí (v tomto případě tomu tak nebylo), je třeba dále vybrat situaci, v níž spočívají jejich omezené příležitosti*

Ochrana a bezpečnost – *žádost o grant vyžaduje také popis opatření, pomocí kterých bude zajištěna ochrana a bezpečnost;*

Úvodní přípravná návštěva – žadatel musí dále odpovědět na otázku, zda jev rámci projektu plánována přípravná návštěva a pokud tomu tak je, popíše její program, termín a místo;

Zviditelnění – jako u většiny projektů finančně podpořených ze zdrojů EU, je i zde požadováno, aby realizátor zviditelnil podporu z programu Mládež v akci, v této záložce je žadatel tázán, jak bude toto zviditelnění zajištěno a jak projekt k propagaci programu přispěje;

Šíření (zhodnocení) výsledků projektu a navazující aktivity – zde jsou v podstatě popsány výsledky a výstupy projektu;

V tomto případě se jednalo o putovní výstavu a multimediální CD, na kterém byly zachyceny všechny aktivity projektu;

Část VI. Požadovaný grant

Tato část obsahuje vyčíslení požadovaného grantu pro koordinující organizaci, dále celkovou výši spolufinancování (zde by mělo být – dle pokynů v žádosti, vyčísleno dofinancování cestovních nákladů, které nejsou pokryty grantem EU) a podrobný výpočet požadovaného grantu do předem připravených tabulek;

Jak bylo zmíněno výše, pořádající organizace získala v tomto případě celou částku, o kterou zažádala, celková částka spolufinancování činila 3485 EUR, tedy necelých 12 % celkové přiděleného grantu;

Část VII. Bankovní údaje

Část VIII. Podpis zákonného zástupce

Část IX. Čestné prohlášení

Kontrolní seznam – „žádost musí obsahovat řádně vyplněný formulář a elektronickou verzi žádosti“;

„V případě, že bude projekt schválen výběrovou komisí, je nutné dodat:

- Originály partnerského potvrzení;
- Originál potvrzení banky o správnosti uvedeného účtu;
- Originál výpisu z obchodního rejstříku;
- Kopii zakladací listiny (u veřejných subjektů);

- *Kopii občanského průkazu nebo pasu odpovědného zástupce skupiny (pouze pro neformální skupiny“). [31, str. 25]*

9.2 Evropská přidaná hodnota projektu

Přidaná hodnota projektu, rozumějme formy, metody a cíle spolupráce, které přesahují lokální, regionální a národní zájmy a mají za cíl působit na evropské úrovni, je jedna z důležitých podmínek u projektů realizovaných z finančních prostředků komunitárních programů EU a je na ní brán zřetel při hodnocení projektů. [25]

Další popis vychází z konzultací s koordinátorem projektu panem Vlastimilem Kopečkem:

„V případě tohoto projektu byla přidaná hodnota sledovaná ve dvou rovinách:

- 1) Při samotné realizaci programu pracovali účastníci v národnostně smíšených skupinách, cílem bylo, aby účastníci, kteří pocházeli každý z jiného sociálního a kulturního prostředí, dokázali společně dosáhnout společného cíle při aktivitách projektu,
  - V rámci národních večerů probíhaly formální i neformální diskuze o Evropě, evropanství, současnosti i budoucnosti Evropy, téma, které nebylo příliš diskutováno, byla oblast drog, k danému tématu neměli účastníci vztah“;
- 2) „Z evropských témat se v diskuzích mezi mladými lidmi objevila například podpora ze strany Evropské unie pro mladé lidi, představení programu Mládež v akci, jako důležitého nástroje politiky Společenství směřované mladým lidem, účastníci získali dále informace o dalších programech EU, které podporují mládež, vzdělání, školství,
  - Rozšíření Evropské unie bylo diskutováno především v souvislosti s Tureckem, téma bylo zajímavé především z pohledu Bulharů a Rumunů, případné rozšiřování dále na východ bylo naopak zajímavé z pohledu Lotyšů.“ [konzultace s koordinátorem projektu]

Přínos nepřímo zúčastněným osobám a organizacím

V rámci prezentovaného projektu se účastníci setkávali především s lektory a také osobami, zastupující například Jihočeské divadlo, z kterého jim byly zapůjčeny kostýmy, klášter ve Zlaté Koruně nebo například představitelé města Český Krumlov a členy mládežnických organizací jeho partnerských měst. Tito všichni získali přímým kontaktem s účastníky projektu nebo svou účastí na akcích související s aktivitami projektu, lépe řečeno výstupy projektu – například výstava, povědomí o možnosti financování tohoto typu akcí prostřednictvím programu Mládež v akci,

Lektoři měli možnost seznámit se například s novými metodami a možnostmi práce s mládeží [31];

Dalším poznatkem je také to, že mladí lidé mají zájem výměny mládeže realizovat a chtějí se zapojit do projektů, které umožňují prezentovat mladým lidem možnosti, které znamená členství v EU a také význam rozmanitosti Evropské unie.

Na předešlých stránkách je velmi detailně popsána žádost o grant z Programu Mládež v akci. Cílem této kapitoly bylo představit osnovu žádosti o získání grantu z daného programu a obtížnost přípravy takové žádosti. Přidaná hodnota projektu je uvedena z pohledu realizátorů projektu. Na základě komunikace s koordinátorem projektu a prostudování žádosti o grant a výstupů projektu (DVD) je přidanou hodnotou především schopnost realizovat projekt s mezinárodní účastí a využití tak další možnost čerpat výhody členství v EU a především seznámit se s novými metodami, možnostmi a formami předání zkušeností a informací mladým lidem. Projekty realizované v rámci programu Mládež v akci přináší mladým lidem možnost seberealizace a hlavně zkušenost a sebedůvěru v prezentaci svých myšlenek, názorů a vědomostí. Mnoho mladých lidí, kteří jsou velmi schopní a mají „potenciál“ vytvářet hodnoty prospěšné společnosti by jistě uvítali možnosti zapojit se do teamových projektů, získávat tak komunikační a jiné zkušenosti a nové přátele.

Samostatně vystupovat, schopnost komunikovat, smysluplně prezentovat své názory a učení se cizím jazykům – to mohou být jen některé znaky vyspělé společnosti. Proč tedy nevyužít možnosti financovat takové aktivity mladých lidí, které program Mládež v akci nabízí.

Velmi důležitým dokumentem, na který se váže vyplacení grantu projektům, je závěrečná zpráva. Pro účely této práce bude postačující, pokud uvedu pouze její osnovu. Obsahově se údaje velmi podobají žádosti o grant (v tomto případě se bude jednat opět o program Mládež v akci).

Osnova Závěrečné zprávy projektu z programu Mládež v akci

(dle údajů poskytnutých koordinátory projektu v rámci programu Mládež v akci):

Část I. Identifikace a shrnutí projektu

- Číslo projektu – uvedeno ve smlouvě
- Název příjemce
- Název projektu
- Doba trvání projektu
- Podpis zákonného zástupce
- Typ aktivity – výběr z variant
- Hlavní témata aktivity – výběr z možností
- Shrnutí projektu

Část II. Příjemce

- Údaje o příjemci
- Osoba oprávněného k podpisu smlouvy jménem příjemce (zákonný zástupce)
- Osoba schopná zodpovědět otázky týkající této zprávy
- Profil příjemce – typ a status; úroveň činnosti (výběr z variant);

Část III. Partnerské organizace a účastníci

- A. Údaje o partnerských organizacích přímo zapojených do projektu
- B. Údaje o mladých lidech přímo zapojených do projektu
- C. Údaje o vedoucích přímo zapojených do projektu

Část IV. Realizace projektu

- Popis aktivit (součástí například program aktivit)

- Ochrana a bezpečnost
- Příprava
- Organizace praktických záležitostí
- Finanční aspekty
- Zapojení mladých lidí
- Interkulturní rozměr
- Evropský rozměr
- Hodnocení
- Dopad projektu, multiplikační efekt a navazující aktivity
- Zviditelnění
- Šíření a zhodnocování výsledků projektu
- Začlenění mladých lidí s omezenými příležitostmi
- Výsledky
- Další informace

Cílem kapitoly bylo nastínit proces zažádání o grant, který je možno konzultovat s regionálními konzultanty programu Mládež v akci. V následující kapitole budou stručněji představeny (nikoli pomocí struktury žádosti o grant) jiné projekty realizované subjekty v Jihočeském kraji. Tato kapitola bude závěrem přehledu možností financování aktivit v oblasti vzdělání a kultury z komunitárních programů Evropské unie a předkládané práce.

10 Další projekty realizované subjekty z Jihočeského kraje

10.1 Hodina s evropskými pohádkami – Comenius

Hodina s evropskými pohádkami – to je název projektu, jehož se, jako jeden z partnerů, účastnila Základní škola J. Š. Baara v Českých Budějovicích. Projekt byl realizován již v předcházejícím rozpočtovém období, kdy program Comenius ještě nepatřil do programu celoživotního učení. Program byl však strukturován velmi podobně jako v současném programovacím období. To je také důvod, proč jsem se rozhodla tento projekt zařadit k přehledu projektů realizovaných v rámci komunitárních programů z oblasti vzdělání a kultury. Dalším z důvodů byla úspěšnost projektu, což dokazuje také jeho ocenění Evropskou jazykovou cenou Label.¹²

Jak už bylo zmíněno výše, jednalo se o projekt realizovaný v rámci programu Comenius, který je nyní součástí programu celoživotního učení.

Dalšími partnery projektu byly školy z Německa (hlavní koordinátor projektu) a z Maďarska, konkrétně Staatliches regionales Förderzentrum Hildburghausen a Zimándy Ignác Általános Iskola. Do projektu bylo v České republice zapojeno celkem 19 učitelů a 168 žáků a projekt spadl pod prioritu mezikulturní dialog.

Projekt byl zahájen v srpnu roku 2004 a ukončen v červenci roku 2007 a na celé tříleté období byl pro českou školu schválen grant v celkové výši 14 700 EUR, bez kterého by partnerský projekt nebylo možné realizovat v takovém rozsahu. Dle konzultací s koordinátorkou projektu za českou školu, paní Mgr. Zdeňkou Řezáčovou, bylo zjištěno, že česká škola neměla informace o alokaci finančních prostředků pro německou a maďarskou školu. K financování je třeba dále zmínit, že díky ocenění projektu cenou Label, získala škola dále jednorázovou finanční dotaci 100 000 Kč.

---

¹² „Evropská jazyková cena Label je odměna, která podporuje nové iniciativy v oblasti výuky a studia jazyků, oceňuje nové přístupy ve výuce, rozšiřuje povědomí o jejich existenci a tím podporuje používání osvědčených postupů. Cena Label je otevřená pro všechny aspekty vzdělávání a školení, a to bez ohledu na věk nebo použité metody. Jejím hlavním cílem je podpora inovací ve výuce jazyků. Podporou inovativních projektů na místní či národní úrovni se cena Label snaží zvýšit standardy výuky cizích jazyků v celé Evropě. Každoročně je cena Label udělována nejvíce inovativním projektům ve výuce cizích jazyků v každé zemi, která se programu účastní. Cenu koordinuje Evropská komise, ale řídí ji jednotlivé členské státy, jejichž národní poroty rozhodují o podrobných kritériích. Obecná kritéria pro získání ceny jsou dohodnuta na evropské úrovni, ale jednotlivé země do nich mohou začlenit své vlastní požadavky.“ (http://ec.europa.eu/education/languages/european-language-label/index_cs.htm, 21. 3. 2010)

Cíl projektu

Hlavním cílem projektu bylo vzájemné seznámení partnerských škol s typickými českými, maďarskými a německými pohádkami a tímto způsobem rozvíjet zájem o četbu, jak v mateřském, tak cizím jazyce. Aktivita projektu zprostředkovaly žákům poznání zemí Evropské unie, současnosti, zeměpisu, historie, kultur, politiky i společenských změn, čímž byl probuzen zájem dětí o cestování, poznávání cizích zemí a studium cizích řečí.

Dalším z cílů byl rozvoj práce na PC a zájmu o získávání informací o partnerech a jiných členských státech EU. Projekt také usiloval o rozvíjení osobností dětí a podporu jejich sebevědomí.

Aktivita projektu

V rámci projektu byly realizovány například následující aktivity projektu:

- Přečtení, přepravění, slohové přepracování pohádek v rámci výuky českého jazyka;
- Ilustrace k pohádkám, výroba kalendářů, poštovních známek s pohádkovými motivy v rámci výuky výtvarné výchovy;
- Zdramatizování některých pohádek, vystoupení v cizím jazyce (němčina);
- Výměnné pobyty nejlepších žáků (za podpory rodičů).

Výstupy projektu, vzniklé v rámci těchto aktivit, byly například ilustrace, pohádková kniha, DVD záznam z vystoupení žáků, kalendář a album poštovních známek s pohádkovými motivy, články ve školním časopise. [32]

10.1.1 Evropská přidaná hodnota projektu

Při analýze tohoto projektu jsem měla k dispozici sice rozsáhlou dokumentaci, avšak nikoli tak strukturovanou jako byla například žádost o grant v rámci programu Mládež v akci. Samotné vyjádření koordinátorky (za českou stranu) k evropské přidané hodnotě projektu nebylo v tomto případě nikde v dokumentaci vyžadováno.

Vzhledem k tomu, že i v případě tohoto projektu jde o práci s dětmi a jejich zapojení do realizace projektového cíle, kterým byl zájem o četbu a studium cizích jazyků, spatřuji

přidanou hodnotu projektu především v umožnění dětem se daných aktivit zúčastnit. Díky realizovanému projektu bylo žákům umožněno záživnou formou poznat kulturu cizích zemí a seznámit se také s nutností studia cizích jazyků. To, že jsou občané členských států Evropské unie schopni spolu navzájem komunikovat a vzájemně si prezentovat svou zemi a zvyklosti, je jistě jedním z dalších znaků, které symbolizují sjednocenost Evropské unie a často užívaný pojem evropanství.

10.2 Smart Blond – Mládež v akci

Projekt Smart Blond byl realizován v rámci akce Systémy na podporu mládeže programu Mládež v akci občanského sdružení Prevent o. s. ze Strakonice. Projekt byl zahájen 2. 7. 2008 a ukončen 30. 9. 2008. To jsou data vzniku a zániku posledních nákladů. Samotná aktivita byla zahájena 26. 7. 2008 a ukončena 2. 8. 2008. Jednalo se o školící kurz, kterého se zúčastnili pracovníci z 8 zemí Evropské unie a Turecka a jehož tématem byl boj s diskriminací a vzdělávání sportovními a outdoor aktivitami.

Kurz trval 8 dní a probíhal v České republice, kde se sešlo 30 mladých pracovníků. Tématem kurzu byly stereotypy, rasismus, xenofobie v přístupech k minoritám. Hlavním účelem bylo zavést interkulturní dialog na téma odlišnosti a předsudky. Dalším cílem je identifikovat zdroje těchto předsudků a snažit je zredukovat a poté naučit pracovníky s mládeží tuto zkušenost zprostředkovat mladým lidem ze zemí účastníků. Pracovníci s mládeží, kteří byli účastníky kurzu, trénovali praktické nástroje, jak dané téma dále prezentovat.

Dalším z cílů bylo navázat kontakty mezi pracovníky s mládeží pro další spolupráci v oblasti výměny mládeže.

Cíl projektu

Cílem projektu bylo přiblížit mladým lidem zájem o téma „Odlišnosti, předsudky a tolerance“ a to formou prožitku, nikoli přednáškami a moralizováním. Dalším z cílů bylo naučit účastníky školení, tedy pracovníky s mládeží, na toto téma s mladými lidmi komunikovat a získat zkušenosti, jak toto téma mládeži zprostředkovat. K cílům

projektu patřilo dále představit program Mládež v akci účastníkům a předat jim metodiky o uchopení zážitkové pedagogiky.

Aktivity

V rámci projektu bylo jeho cílů dosahováno za pomoci následujících aktivit:

- Seznámení účastníků formou seznamovacích her,
- Představení České republiky prostřednictvím výletů;
- Workshopy, nácviky (zážitkové pedagogiky);
- Praktické vyzkoušení znalostí a dovedností získaných na kurzu. [33]

10.2.1 Evropská přidaná hodnotu projektu

Xenofobie, rasismus a negativní vztah k minoritám – to jsou problémy celé evropské společnosti. Projekt svými aktivitami přispěl k lepší možnosti uchopení těchto témat pracovníky s mládeží a k možnosti lepšího porozumění této problematice mladým lidem. Proces sjednocování Evropy bude zřejmě pokračovat a to směrem na východ, kde se můžeme setkat s mnohem odlišnějšími zvyklostmi a prostředím. Správným uchopením těchto témat mezi mladými lidmi může být docíleno i lepších možností soužití ve sjednocené Evropě, jež je jistě mnohem pevnější základnou pro budování pevných ekonomických a politických vazeb.

10.3 Konference o partnerství měst – Evropa pro občany

Níže popsany projekt je příkladem, jak získat prostředky na zahraniční aktivity měst a obcí. Více jak polovina obcí jihočeského kraje s počtem obyvatel nad 1500 mají svá partnerská města v zahraničí. Vzájemné návštěvy a výměny příkladů dobré praxe na úrovni obecních zastupitelů, ale také na úrovni obyvatel obcí bezesporu přispívají k budování společného evropského prostoru a jeho celkovému rozvoji. Většina těchto obcí však nemá dostačující prostředky na financování častěji pořádaných setkání či jiných kulturních akcí. Program Evropa pro občany představuje jednu z variant možných řešení.

Ve dnech 19. – 21. 10. 2007 proběhla v Písku konference, jejíž hlavním tématem bylo partnerství měst. Podtitul jednání byl „Budoucnost partnerství mezi východní a západní Evropou“. Konferenci uspořádalo Město Písek ve spolupráci s Institutem pro evropská partnerství a mezinárodní spolupráci z Bonnu. Partneři projektu byli německé město Wetzlar, rakouské město Schladming a Společenství měst s husitskou minulostí a tradicí.

Do projektu bylo celkem zapojeno 51 účastníků a výše grantu byla 6 900 EUR.

Město Písek bylo vybráno bonnským institutem a to vzhledem k jeho činné aktivitě v oblasti zahraniční spolupráce. Písek udržuje partnerské vztahy s městy Caerphilly (Velká Británie), Wetzlar, Lemvig (Dánsko), Smiltene (Lotyšsko) a Velký Krtíš (Slovensko).

Cíl projektu

Cílem konference bylo přispět k zlepšení a zvýšení kvalifikace pracovníků v oblasti partnerských vztahů a spolupráce se zahraničními partnery, kteří usilují o budování a rozvoj zahraniční spolupráce především v oblasti výměn mládeže a seniorů, v oblasti kultury a sportu. Na konferenci vystoupili odborníci a politici, kteří informovali o vývoji partnerství měst v Evropě.

Jak vyplývá z dotazníku pro realizátory projektů Svazu měst a obcí, který jsem měla k dispozici, provázely přípravu projektu značné nejasnosti a byl realizován za velké pomoci Institutu pro mezinárodní partnerství v Bonnu. Původně město očekávalo mnohem větší zapojení a pomoc ze strany partnerských měst.

10.3.1 Evropská přidaná hodnota projektu

Již samotný princip zahraničních vztahů měst přesahuje lokální charakter, to znamená, že projekty realizované v rámci přeshraniční a zahraniční spolupráce splňují přidanou hodnotu pro význam budování sjednoceného evropského prostoru. Samotná problematika financování takového typu spolupráce měst a obcí je náročná na finance. Především položka jako jsou cestovní náklady, stravovací výdaje apod. představují

značné zatížení rozpočtů, především pak menších obcí. Možnosti financování takového typu spolupráce, vzájemných setkání a výměnu zkušeností mezi obcemi jsou významnými informací pro zástupce obcí a dle nedávno provedeného monitoringu Odboru vnějších vztahů a marketingu Krajského úřadu Jihočeského kraje je o takový typ informací velký zájem.

V této fázi je nasnadě vyvodit souvislosti mezi výše uvedenými projekty. Respektive programy, v rámci nichž byly projekty financovány. Samozřejmě, již v úvodu druhé části práce je patrné, že programy jsou zaměřeny, každý na různé aktivity. A především podstatným rozdílem je fakt, že účastníci programu Mládež v akci jsou omezeni věkem. Rozdílem je také forma účasti na projektech. Ať už se jedná o projekt v rámci programu Mládež v akci či o projekt realizovaný za finanční pomoci z Programu celoživotního učení, respektive podprogramu Comenius, vždy se účastníci projektu do jeho realizace a jednotlivých aktivit sami zapojí a na výstupech projektu se v podstatě podílejí. Oproti zde prezentovanému projektu – konference, financované z programu Evropa pro občany, je část účastníků v podstatě posluchači, projekt je tedy méně „akční“. V tomto bodě bych ráda pro srovnání uvedla příklad města Soběslav. Město Soběslav je ve statistikách programu Evropa pro občany taktéž uvedeno jako jeden z partnerů projektu. Po konzultaci se zástupci města mi však bylo řečeno, že se v podstatě o příliš velké aktivitě v rámci projektu hovořit nedá. Město nemá vůbec přehled o financích přidělených v rámci projektu. Finanční podporu získá hlavní koordinátor projektu, který za poskytnuté finanční prostředky může pozvat svá partnerská města. Jihočeské město nemělo ani ponětí, že je jako partnerské město v projektu realizovaného v rámci programu Evropa pro občany uvedeno. Celou akci vnímalo pouze jako pozvání na setkání se svým partnerským městem. Pozitivní je budování zahraničních vztahů měst, ovšem jedná se o důkaz malého povědomí o programu a možnosti realizace projektu.

Podobnost programů lze dále deklarovat na příkladu města Blatná, které za finanční podpory získané v rámci programu Evropa pro občany získalo prostředky pro každoročně pořádaný letní tábor pro děti, kterého se účastní kromě dětí z Blatné také děti z partnerských zemí – Německa a Francie. Takový projekt by jistě v případě úprav

mohl žádat i o grant v rámci programu Mládež v akci. Další souvislost mezi programy vnímám především z pohledu obcí a měst, které mají zájem rozvíjet zahraniční spolupráce. Tato spolupráce často probíhá na úrovni zastupitelů obcí, v oblasti kultury, sportu, na úrovni škol. Z pohledů osob odpovědných a usilujících o rozvoj zahraniční spolupráce v těchto obcích by jistě prospěla větší povědomost o možnosti čerpání z programu Evropa pro občany pro účely realizace různých setkání a partnerských konferencí, z programu Mládež v akci pro dosažení cílů mládežnických spolků, která by prostřednictvím projektů realizovaných se zahraničními subjekty získaly cenné zkušenosti, z programu Comenius na možné výměnné projekty na úrovni škol, jejichž zřizovatelem je často právě obec a nakonec je možné zmínit i program Kultura, v rámci něhož by i obce mohly žádat o finanční podporu projektů z oblasti kultury, které mohou se svými zahraničními partnery uskutečnit.

11 Závěr práce

Již z předchozí kapitoly vyplynuly některé závěry, které přináší předkládaná práce. Jejím cílem bylo především poskytnout přehled o komunitárních programech jako celku – vysvětlit co to jsou komunitární programy a dále pak blíže prezentovat programy z oblasti vzdělání a kultury, protože kdybychom měli představit komunitární programy v celém jejich rozsahu, pak bychom značně přesáhli rozsah diplomových prací.

Komunitární programy v oblasti vzdělání a kultury samozřejmě mají jasné cíle, které spadají pod cíle evropských politik v dané oblasti. Blíže jsou pak specifikované aktivity, které lze v rámci jednotlivých programů podpořit.

Impulsem k předkládanému pojetí prezentace daných programů byla především nízká povědomost o komunitárních programech. Tento fakt byl zjištěn při pracovní zkušenosti v informační kanceláři Úřadu vlády České republiky.

Jako první překážkou pro předkládání žádostí o grant v rámci komunitárních programů se jeví jazyková bariéra. Ovšem jak jsme se mohli přesvědčit při analýze projektové žádosti v jedné z kapitol práce, žádost bylo možné až na jeden bod (popis projektu) vyplnit v českém jazyce.

Další překážku bychom mohli vnímat v nedostatečném počtu zahraničních partnerů k realizaci projektových záměrů – v tomto případě lze obavy také vyloučit, protože jak bylo zjištěno při získávání informací z webových stránek programů, je možné pro získání zkušeností či již jasně definované projektové záměry, najít partnery právě na těchto stránkách.

Potencionální žadatelé mají dále k dispozici regionální či celostátní konzultanty, kteří jsou ochotni žádosti konzultovat a poradit na různých formách školení a seminářů.

U komunitárních programů, u kterých byly údaje zjistitelné či získané na základě konzultací v národních agenturách nebo na základě analýzy dostupných statistických údajů na webových stránkách Evropské vzdělávací agentury pro vzdělání, kulturu a audiovizuální oblast, jsou v předkládané práci k dispozici statistiky za Jihočeský kraj.

Zde bych ráda zmínila obtížnost získání statistických údajů, které jistě může potenciální žadatele odradit. Pokud by takový žadatel měl například zájem o poznání již úspěšného

realizátora projektu ve svém okolí, čeká ho v případě některých projektů obtížný úkol. Souhrnné statistiky za jednotlivé kraje k dispozici nejsou.

Jak je patrné ze získaných údajů, účast subjektů z Jihočeského kraje na projektech předkládaných v rámci v práci popisovaných programů je velmi nízká. Zjištěním je tedy potvrzena hypotéza práce: *Využití finančních prostředků z komunitárních programů Evropské unie je v Jihočeském kraji je na nízké úrovni.*

Důvodem tohoto stavu, který jsem zjistila při analýze dostupných statistických dokumentů jednotlivých programů či na základě konzultací s koordinátory jednotlivých programů a podprogramů, je značná obtížnost získání informací. Samozřejmě, že s již jasně definovaným projektovým záměrem je možné obrátit se na konzultanty, kteří jsou u všech zde v práci popisovaných programů dostupní v České republice, je však velmi obtížné získat přehled o uskutečněných projektech a získat tak povědomí o úspěšnosti projektů, o jejich realizátorech, získaných prostředcích či obtížnosti získání poskytnutých grantů. Z poznatků, které jsem získala při zjišťování údajů pro potřeby předkládané práce lze konstatovat, že velmi dobrou informační základnou disponují zástupci programu Mládež v akci, kteří jsou také velmi ochotní diskutovat dotazy. Oslovení realizátoři projektů jsou také velmi potěšeni a rádi se podělí o své zkušenosti. Příležitostí do budoucna by jistě mohlo být pořádání seminářů pro zájemce, kde by mohly být konzultovány jejich projektové záměry a také by zde úspěšní realizátoři mohli prezentovat své strasti při získávání grantů a formulaci projektových záměrů.

Komunitární programy v oblasti vzdělání a kultury představují možnost pro rozvoj lidského kapitálu a jsou dobrou šancí, jak zajistit finanční prostředky zejména pro aktivity škol, jejich studenty a zaměstnance, různé spolky v oblasti kultury a také obce, které se, jak již bylo uvedeno výše v práci, potýkají při svých zahraničních aktivitách s nedostatkem finančních prostředků. Již dvakrát v rámci našeho regionu proběhly tzv. Veletrhy komunitárních programů, které měly za cíl představit komunitární programy EU. Jak je však patrné z úvodních kapitol této práce, programů je příliš mnoho a obecné představení co největšího množství programů v obecné rovině může potencionální žadatele spíše zmást. Východiskem ze situace nízkého počtu realizátorů projektu v rámci Jihočeského kraje by bylo zaměření se nikoli podle programů, ale podle cílových okruhů žadatelů. Lepší dostupnost a prezentace výstupů projektů by také

zvýšila povědomost a zájem o tento typ finanční podpory plynoucí z Evropské unie. Řešením by mohly být například prezentace úspěšných projektů a zkušeností subjektů v roli koordinátorů či partnerů na stránkách jednotlivých programů.

12 Summary

The main aim of graduation theses is to describe possibilities of the financial support from the EU – Community programmes. The first part contains the description of the basic activity of each European institution and the basic information of community programmes.

The second part deals with the description of the Community programmes in the field of education and culture. This presentation concerns The Culture programme, The Life Long Learning Programme, The Youth in Action Programme and The Europe for Citizens Programme.

At the end of each chapter there is mentioned main activities of the particular programme, by means of the table with statistical data of the financial support from these programmes for subjects from the South Bohemia region.

There is the description of the application form of the successful project at the end of theses. The focus of this part is putting on description of the application process.

The conclusion of my work contains some recommendation for the successful improvement of this financial support utilization. The main handicap for possible applicants is the complicated process of gaining relevant information and also the insufficient presentation of the successful projects.

These kind of financial support in the field of education and culture is a very good chance for the cities, schools and other organisations, which want to obtain resources for cooperation with foreign partners.

It means, that resources should be a chance of development of human capital and language skills among others.

13 Seznam literatury

- [1] FIALA, Petr - PITROVÁ, Markéta. Evropská unie. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. 803 s. ISBN 978-80-7325-180-2;
- [2] ABRHÁM, Josef. Aktuální praktický průvodce čerpáním finančních prostředků a podpůrné pomoci z programů státní podpory a Evropské unie. 1.vyd. Praha: Verlag Dashöfer, 2010;
- [3] Evropská unie, Rozpočet EU na rok 2010. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2010. ISBN 978-92-79-13954-3;
- [4] BOHÁČKOVÁ, Ivana – HRABÁNKOVÁ, Magdalena. Strukturální politika EU. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6;
- [5] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999, 11 str., 2006, dostupné na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0001:01:CS:HTML>
- [7] PĚLUCHA, Martin a kol. Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU. 1.vyd. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o.p.s., 2006. 162 s. ISBN 80-86684-42-3;
- [8] Nařízení Rady (ES) č. 1084/2006 ze dne 11. července 2006 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1164/94, 3 str., 2006, dostupné na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0079:0081:CS:PDF>
- [9] Rámcová dohoda mezi vládou České republiky a švýcarskou federální vládou ve věci implementace Programu švýcarsko-české spolupráce na snížení hospodářských a sociálních rozdílů v rámci rozšíření Evropské unie, 8 str., 2007, dostupná na www.swiss-contribution.admin.ch/czechrepublic/.../resource_cz_167296.pdf
- [11] Souhrnná zpráva o účasti České republiky na komunitárních programech a ostatních nástrojích Evropské unie dostupná na webových stránkách Ministerstva vnitra České republiky, 4 str., 2008 <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/eunie/programy/komunit/zprava.pdf>

- [12] Obecné zásady pro hospodaření s finančními prostředky EU při realizaci komunitárních programů dostupné na webových stránkách Ministerstva financí České republiky, 76 str., dostupné na http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/eu_komunitarni_programy.html
- [13] Analýza dotačních možností Jihomoravského kraje z komunitárních programů EU, PEKOS spol. s r.o., 2008, 29 str., dostupná na www.kr-jihomoravsky.cz/
- [14] TICHÝ, Luboš – RAINER, Arnold – SVOBODA, Pavel – ZEMÁNEK, Jiří – KRÁL, Richard. Evropské právo. 3.vyd. Praha: C.H.Beck, 1999. 880 s. ISBN 80-7179-430-9.
- [15] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Národní program rozvoje vzdělávání v České republice – Bílá kniha. 1.vyd. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, nakladatelství Tauris, 2001. 98 s. ISBN 80-211-0372-8;
- [16] MŠMT, Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007, 62 str., dostupný na www.msmt.cz
- [17] Ministerstvo kultury ČR. Státní kulturní politika České republiky 2009-2014. 1.vyd. Praha: Ministerstvo kultury ČR, 2009. 109 s. ISBN 978-80-86310-83-1;
- [18] Program celoživotního učení (LLP), Příručka 2010, Část I: Všeobecná ustanovení, Generální ředitelství pro vzdělání a kulturu, 2009, 62 str., dostupná na webových stránkách Evropské komise, <http://ec.europa.eu>;
- [19] Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č.1720/2006/ES ze dne 15. listopadu 2006, kterým se zavádí akční program v oblasti celoživotního učení, 2006, 24 str., dostupné na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:327:0045:0068:cs:PDF>;
- [21] Program celoživotního učení (LLP), Příručka 2010, Část II a: Podprogramy a aktivity, Generální ředitelství pro vzdělání a kulturu, 2009, 22 str., dostupná na webových stránkách Evropské komise, <http://ec.europa.eu>;
- [22] Průvodce programem Mládež v akci, Generální ředitelství pro vzdělání a mládež, 2009, 169 str., dostupný na www.mladezvakci.cz;

- [23] Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1719/2006/ES ze dne 15. listopadu 2006, kterým se zavádí program „Mládež v akci“ na období 2007 až 2013, 2006, 19 str., dostupné na www.msmt.cz;
- [25] Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1855/2006/ES ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí program Kultura (2007-2013), 2006, 11 str., dostupné na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2006D1855:20081225:CS:P> DF;
- [26] Průvodce programem Kultura (2007-2013), Výkonná agentura pro výchovu, vzdělání a audiovizuální oblast, 2009, 78 str., dostupný na http://eacea.ec.europa.eu/culture/programme/documents/programme_guide_culture_11_2009_cs.pdf;
- [28] Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1904/2006/ES ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí program „Evropa pro občany“ na podporu aktivního evropského občanství na období 2007 – 2013, 2006, 9 str., dostupné na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:378:0032:0032:CS:PDF>;
- [29] Průvodce programem Evropa pro občany, Generální ředitelství pro vzdělání a mládež, 2009, 109 str., dostupný na http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/guide/.../EACEA_2008_0185_CS.pdf;
- [31] Žádost o grant k projektu Lidé a světové dědictví UNESCO zapůjčená od pana Vlastimila Kopečka z CPDM, Český Krumlov
- [32] Dokumentace k projektu zapůjčená na ZŠ Baarova v Českých Budějovicích
- [33] Žádost o grant k projektu Smart Blond zapůjčená od o.s. Prevent
- [34] Urban, L., Lisabonský proces a význam pro EU. Příspěvek pro odborný seminář Česká republika v předvečer vstupu do Evropské unie, Soukromá vysoká škola ekonomických studií, Praha, In: Česká republika v předvečer vstupu do Evropské unie, SVŠES Praha, sborník, 2004, str. 1

Internetové zdroje:

[6] www.businessinfo.cz;

[10] www.euroskop.cz;

[20] www.naep.cz;

[24] www.institutumeni.cz;

[27] www.eacea.ec.europa.eu;

[30] <http://ec.europa.eu>.

Seznam tabulek

- Tabulka 1: Rozdíly SF a KP
- Tabulka 2: Komunitární programy 2007-2013
- Tabulka 3: Struktury Programu celoživotního učení
- Tabulka 4: Comenius – celá Česká republika, 2007
- Tabulka 5: Comenius – celá Česká republika, 2008
- Tabulka 6: Comenius – celá Česká republika, 2009
- Tabulka 7: Comenius – Jihočeský kraj
- Tabulka 8: Leonardo da Vinci – Projekty mobility
- Tabulka 9: Grundtvitg – ČR a Jihočeský kraj
- Tabulka 10: Mládež v akci – Jihočeský kraj
- Tabulka 11: Projekty programu Kultura za rok 2009
- Tabulka 12: Finanční alokace programu Kultura za rok 2009
- Tabulka 13: Projekty programu Evropa pro občany

Seznam příloh

- Příloha 1: Právní předpisy související s problematikou komunitárních programů
- Příloha 2: Způsobilé země programu Mládež v akci
- Příloha 3: Země programu Kultura

Přílohy

Příloha 1: Právní předpisy související s problematikou komunitárních programů

- „Smlouva o založení Evropského společenství ze dne 25. 3. 1957;
- Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ze dne 25. 6. 2002 o finančním nařízení platném na všeobecný rozpočet Evropských společenství;
- Nařízení Komise (ES, Euratom) č. 2342/2002 ze dne 23. 12. 2002 stanovujícím podrobná pravidla pro realizaci Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 o finančním nařízení platném na všeobecný rozpočet Evropských společenství;
- Rozhodnutí Evropského parlamentu/Rady, popř. nařízení Evropského parlamentu/Rady, k jednotlivým komunitárním programům, která jsou uvedena v tabulce Seznam komunitárních programů, jež je přílohou těchto Zásad¹³;
- Sdělení Komise k řízení programů Společenství sítěmi národních agentur, COM (2001) 648, ze dne 25. 2. 2002;
- Usnesení vlády ČR ze dne 12. března 2003 č. 242 o Obecných zásadách pro hospodaření s finančními prostředky Evropské unie při realizaci komunitárních programů – usnesením vlády k tomuto materiálu se ruší;
- Usnesení vlády ČR ze dne 6. října 2004 č. 975 o Reakci České republiky ke Sdělení Evropské komise k finanční perspektivě Evropské unie - podkapitola 1A (Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost);
- Usnesení vlády ČR ze dne 5. ledna 2005 č. 4 k Souhrnné zprávě o účasti České republiky na komunitárních programech a ostatních nástrojích Evropské unie.
- Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky;
- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech;
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů;
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví;

---

¹³ U programů na příští programovací období 2007-2013 se vychází z konečných návrhů Evropské komise, které nejsou ještě schváleny Radou / EP, a může u nich dojít k menším změnám, které v tuto chvíli nelze odhadnout.

- Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách;
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě;
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole;
- Zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory;
- Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím;
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů;
- Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků;
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.“ [12]

Příloha 2: Způsobilé země programu Mládež v akci

Členské země Evropské unie:

Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie;

Země programu Evropského sdružení volného obchodu (EFTA), jež jsou členy Evropského hospodářského prostoru (EEA):

Island, Lichtenštejnsko, Norsko;

Země programu, jež jsou kandidáty na přistoupení k Evropské unii:

Turecko;

Sousední partnerské země:

Program Mládež v akci podporuje spolupráci mezi zeměmi programu a následujícími partnerskými zeměmi:

Jihovýchodní Evropa:

Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Chorvatsko, Kosovo, Makedonie, Srbsko;

Východní Evropa a Kavkaz:

Arménie, Ázerbajdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko, Ruská federace, Ukrajina.

Středomořské partnerské země:

Alžírsko, Egypt, Izrael, Jordánsko, Libanon, Maroko, Palestina (Západní břeh Jordánu a pásma Gazy), Sýrie, Tunisko;

Ostatní partnerské země světa - Spolupráce je možná s níže uvedenými ostatními partnerskými zeměmi světa, které podepsaly dohody s Evropskou unií týkající se oblasti mládeže:

Afghánistán, Jamajka, Panama, Angola, Japonsko, Papua Nová Guinea, Antigua a Barbuda, Jemen, Paraguay, Argentina, Jihoafrická republika, Peru, Austrálie, Kambodža, Pobřeží slonoviny, Bahamy, Kamerun, Rovnicková Guinea, Bangladěš, Kanada, Rwanda, Barbados, Kapverdy, Salvador, Belize, Kazachstán, Samoa, Benin, Keňa, Senegal, Bolívie, Kiribati, Seychely, Botswana, Kolumbie, Sierra Leone, Brazílie, Komory, Singapur, Brunej, Kongo (Brazzaville), Spojené státy americké, Burkina Faso, Kongo (Demokratická republika), Středoafriická republika, Burundi, Korejská republika, Súdán, Cookovy ostrovy, Kostarika, Sutinám, Čad, Kyrgyzstán, Svatá Lucie, Čína, Laos, Svatý Kryštof a Nevis, Dominika, Lesotho, Svatý Tomáš a Princův ostrov, Dominikánská republika, Libérie, Svatý Vincent a Grenadiny, Džibuti, Madagaskar, Svazijsko, Ekvádor, Malajsie, Šalomounovy ostrovy, Eritrea, Malawi, Tanzanie, Etiopie, Mali, Thajsko, Rádži, Marshallovy ostrovy, Togo, Filipíny, Mauretánie, Tonga, Gabon, Mauritius, Trinidad a Tobago, Gambie, Mexiko, Tuvalu, Ghana, Mikronésie, Uganda, Grenada, Mozambik, Uruguay, Guatemala, Namibie, Uzbekistán, Guinea, Nauru, Vanuatu, Guinea-Bissau, Nepál, Venezuela, Guyana, Nikaragua, Vietnam, Haiti, Niger, Východní Timor, Honduras, Nigérie, Zambie, Chile, Nový Zéland, Zimbabwe, Indie, Niue, Indonésie, Palau.

Příloha 3: Země programu Kultura

Země účastníci se programu Kultura jsou:

- Členské státy EU;
- 3 země EHP: Norsko, Island, Lichtenštejnsko;
- Kandidátské země: Chorvatsko, Srbsko, Turecko a bývalá jugoslávská republika Makedonie;
- Západobalkánské země – Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora.
- Partnery nad stanovený počet mohou být tzv. třetí země, evropské i mimoevropské a to i v projektech krátkodobé i dlouhodobé spolupráce.

(Výzva k podání projektů pro rok 2010, www.npu.cz/html/.../download/vytah-vyzvy-2009-2013.doc, 27. 2. 2010)